

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות למענה על השאלות.

תורה שבעל פה

גמרא מסכת בבא קמא

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעהיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

בשאלון זה פרק אחד — $(20 \times 1) + (16 \times 5)$
סך הכול — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

ענה על שש שאלות: על חמש מן השאלות 1-7 ועל אחת מן השאלות 8-9.

ענה על חמש מן השאלות 1-7 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. שמירה פחותה של בור; הפורץ גדר בפני בהמת חברו

א. מפסוק מסוים בתורה למדו שבנוגע לבור די בשמירה פחותה.

כתוב מהי שמירה פחותה של בור, והסבר את הלימוד מפסוק זה. (5 נקודות)

ב. "ארבעה דברים העושה אותן פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמיים ואלו הן הפורץ גדר בפני בהמת חברו...".

על פי מסקנת הגמרא, באיזו גדר מדובר בברייתא, ומדוע הפורץ אותה פטור מדיני אדם? (5 נקודות)

ג. הפורץ כותל בריא בפני בהמת חברו –

(1) לדעת רש"י, על מה אי אפשר לחייבו בדיני אדם?

(2) הסבר את הוכחת רש"י.

(6 נקודות)

2. שומר אבדה; נפלה לגינה

א. (1) הסבר את הכלל "העוסק במצווה פטור מן המצווה", וכתוב כיצד רב יוסף מסביר באמצעות כלל זה את דעתו בעניין "שומר אבדה".

(2) לפי המשך הסוגיה בגמרא, מהו סוג האבדה שאין עליו מחלוקת בין רבה לרב יוסף? הסבר מדוע.
(9 נקודות)

ב. "נפלה לגינה ונהנית משלמת מה שנהנית: אמר רב בנחבטה".

(1) כתוב בלשונך את המקרה שבציטוט. בתשובתך ציין מהו הנזק שנגרם ומהי ההנאה.

(2) נפלה לגינה ואכלה – כתוב מהו הדין במקרה זה לפי רב על פי ההווה אמינא של הגמרא ועל פי

מסקנת הגמרא, והסבר את הטעם לכל אחד מן הדינים. היעזר ברש"י.

(7 נקודות)

3. השולח את הבערה; ליבה וליבתה הרוח

א. "השולח את הבערה ביד חירש שוטה וקטן..."

- (1) אדם מסר שלהבת לחירש או לשוטה או לקטן, והם הבעירו בה רכוש של אחרים. מהו הדין לפי ריש לקיש משמיה דחזקיה, ומהו הדין לפי רבי יוחנן? נמק בלשונך כל אחת מן הדעות.
- (2) על פי רבי יוחנן, באיזה מקרה "השולח את הבערה ביד חירש שוטה וקטן" חייב בדיני אדם, ומדוע? (11 נקודות)

ב. (1) "ת"ר ליבה וליבתה הרוח אם יש בליביו כדי ללבותה חייב ואם לאו פטור".

על ברייתא זו הקשתה הגמרא: "אמאי ליהווי כזורה ורוח מסייעתו".

הסבר את קושיית הגמרא.

- (2) על פי התירוף של אביו, מדוע במקרה ש"ליבה וליבתה הרוח" ולא היה בליביו כדי ללבות את האש — פטור? (5 נקודות)

4. "מי ישקני מים מבור בית לחם"

א. על פי ההסבר של רבא בשם רב נחמן, כתוב מהו המקרה שבנוגע אליו שאל דוד המלך "מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער". היעזר ברש"י. (4 נקודות)

ב. על פי ההסבר של רב הונא, דוד המלך שאל "מהו להציל עצמו בממון חברו". במקרה שבנוגע אליו שאל דוד המלך שאלה זו, כתוב את מי הוא רצה להציל, מפני מי הוא רצה להציל, ומהו "ממון חברו". (6 נקודות)

ג. על פי ההסבר של רבנן ואיתימא רבה בר מרי, התשובה של הסנהדרין לדוד המלך מבוססת על הפסוק "חבל ישיב רשע גזלה ישלם" (יחזקאל, ל"ג, ט"ו).

הסבר את התשובה של הסנהדרין, והסבר כיצד היא נלמדת מן הפסוק. (6 נקודות)

5. המדליק בתוך שלו

"המדליק בתוך שלו עד כמה תעבור הדלקה... ר"ש אומר שלם ישלם המבעיר את הבערה הכול לפי הדלקה".

א. "המדליק בתוך שלו עד כמה תעבור הדלקה..." — הסבר את המקרה ואת הדין לפי אחת משלוש הדעות

הראשונות במשנה. (4 נקודות)

ב. (1) על פי ההווה אמינא של הגמרא, הסבר את דעתו של רבי שמעון. היעזר בפירוש רש"י על המשנה.

(2) הגמרא הקשתה על ההווה אמינא ממשנה אחרת.

העתק את שתי המילים האחרונות של המשנה האחרת, והסבר את קושיית הגמרא.

(7 נקודות)

ג. הסבר את דעת רבי שמעון שבמשנתנו לפי מסקנת הגמרא. (5 נקודות)

6. גידול בהמות בארץ-ישראל

א. (1) מדוע "אין מגדלין בהמה דקה בארץ-ישראל"? היעזר ברש"י.

(2) "אבל מגדלין בהמה גסה".

כתוב למה משמשת בהמה גסה, והסבר מדוע לא גזרו חכמים שאין לגדל בהמה גסה בארץ-ישראל.

היעזר ברש"י.

(8 נקודות)

ב. יש מחלוקת בין רבן גמליאל וחכמים בשאלה אם מותר להשהות בהמה דקה בבית.

(1) כתוב מה הדין לפי כל אחד מהם.

(2) העתק מן הגמרא את המשפט שממנו נלמדת דעתו של רבן גמליאל, ואת המשפט שממנו נלמדת דעתם

של חכמים.

(8 נקודות)

7. **קטע שלא נלמד**

לפניך קטע מן הגמרא במסכת בבא קמא, דף כא, ע"ב.
למד את הקטע, וענה על השאלות שאחריו. היעזר בפירוש רש"י.

כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

מתני' הכלב והגדי שקפצו מראש הגג
ושברו את הכלים משלם נזק שלם מפני שהן
מועדין

מתני' מפני שהן
מועדין. לקפוץ. תולדה דרגל היא:

גמ' טעמא דקפצו הא נפלו פטור אלמא
קסבר תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור
תניא נמי הכי הכלב והגדי שקפצו מראש
הגג ושברו את הכלים משלם נזק שלם נפלו
פטורין

גמ' תחלתו בפשיעה.
דאיצטרי לאסוקי אדעמיה דלמא קפצי
דהא אורחיהו לקפוץ: וסופו באונס.
דהא נפלו ונפילה לא הוה ליה
לאסוקי אדעמיה:

- א. "טעמא דקפצו הא נפלו פטור" — הסבר את הדיוק שמדייקת הגמרא מן המשנה. (3 נקודות)
 - ב. מדוע המקרה של הכלב והגדי שנפלו מראש הגג נחשב "תחילתו בפשיעה וסופו באונס"? בתשובתך הסבר מהי הפשיעה ומהו האונס. (8 נקודות)
 - ג. בגמרא מובאת ברייתא.
- כתוב מניין יודעים שמדובר בברייתא, והסבר מהי המטרה בהבאת הברייתא בגמרא. (5 נקודות)

עליך לענות על שאלה 8 — בקיאות אַן על שאלה 9 — עיון, לפי התכנים שלמדת.

בקיאות (ללומדים 8 דפי גמרא ורש"י) (20 נקודות)

אם בחרת בשאלה זו, ענה על שניים מן הסעיפים א-ג (לכל סעיף — 10 נקודות).

8. א. בכניסה לבית שבוע הבן

"רב ושמואל ורב אסי איקלעו לבי שבוע הבן", והתעוררה בעיה בנוגע לסדר כניסתם לבית.

(1) מדוע שמואל לא נכנס לפני רב אסי, מדוע רב אסי לא נכנס לפני רב, ומדוע רב לא נכנס לפני שמואל?

(2) כיצד הם פתרו את הבעיה, ומדוע הם פתרו אותה דווקא באופן זה?

ב. תלתן ועשבים

אחד מן התנאים שהתנה יהושע בן נון הוא: "מלקטין עשבים בכל מקום חוץ משדה תלתן".

(1) הגמרא הקשתה על הביטוי "חוץ משדה תלתן" ממשנה במסכת כלאיים: "תלתן שעלתה עם מיני עשבים

אין מחייבין אותו לעקור".

הסבר בלשונך את המשנה ממסכת כלאיים, והסבר את הקושיה של הגמרא ממשנה זו.

(2) "כאן לאדם כאן לבהמה" — על פי תירוץ זה, בנוגע לאיזה תלתן נאמר "חוץ משדה תלתן"? הסבר מדוע.

ג. תועה בין הכרמים

(1) "... וכן הוא שתועה בין הכרמים מפסיג ועולה מפסיג ויורד עד שיעלה לעיר או לדרך".

הסבר מהו החידוש בדין זה.

(2) I. על פי הגמרא, סיוע לאדם שתעה בין הכרמים הוא מצווה מדאורייתא.

כתוב מניין לומדים זאת מן התורה, והסבר את הלימוד.

II. על פי דין תורה, כיצד יש לסייע לאדם שתועה בין הכרמים?

עיון (ללומדים 6.5 דפי גמרא בתוספת עיון במקורות) (20 נקודות)

אם בחרת בשאלה זו, ענה על שניים מן הסעיפים א-ג (לכל סעיף – 10 נקודות).

9. א. הפורץ גדר בפני בהמת חברו

(1) "אמר מר הפורץ גדר בפני בהמת חברו ה"ד אילימא בכותל בריא בדיני אדם נמי נייחייב".

הפורץ כותל בריא בפני בהמת חברו, חייב בדיני אדם – על פי רש"י, בעבור מה עליו לשלם, ומדוע?

(2) עיין בדברי הרמב"ן שלפניך, וענה על השאלה שאחריהם.

יש מפרשין הא דאקשינן בגמרא: "אי בכותל בריא בדיני אדם נמי ליחייב?" – אבהמה נמי קאי. דאי קאי אכותל מאי קושיא? אן אבהמה קא אמרינן דפטור מדיני אדם, כדקתני: "בפני בהמת חברו", ולעולם אימא לך בכותל בריא וחייב אכותל. ואע"ג דתנן: "או שפרצוה ליסטים... פטור" ולא מיחייבי עד שהכישוה (בבא קמא, נו, ע"ב), הני מילי לאחיוביה בנזקין, דכל אימת דלא קמה ברשותיהו – לא מיחייבי בנזקין. אבל אגופה של בהמה לעולם חייבין עד שיחזירוה למקום המשתמר, שבשעה שפירץ יצאת מרשות בעלים והם גרמו ליה. הילכך לא מיפטרי מגופה של בהמה עד שיחזירוה למקום המשתמר מרשות בעלים שהרי הוציאוה מרשותם משעה שפירץ. אבל אנזקין לא מיחייבי, דמי יימר דמזקא? ולא ברי היזיקא, וזו הסברא נכונה.

(הרב משה בן נחמן, הרמב"ן, קונטרס דינא דגרמי)

לפי "יש מפרשין" שבדברי הרמב"ן, מדוע הפורץ כותל בריא בפני בהמת חברו – חייב על גופה של הבהמה,

ומדוע הוא פטור מתשלום על הנזקים שהזיקה הבהמה?

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

ב. מציל עצמו בממון חברו, ונוטל רכוש חברו על מנת לשלם

(1) "רב הונא אמר גדישים דשעורים דישאל הוה דהוו מטמרי פלישתים בהו וקא מיבעיא ליה מהו להציל עצמו בממון חברו".

I. הסבר את שאלתו של דוד המלך על פי התוספות.

II. הסנהדרין השיבו לדוד "אסור להציל עצמו בממון חברו".

על פי מה שהסברת בתת־סעיף הקודם, (1)I, הסבר את תשובת הסנהדרין על השאלה של דוד המלך.

(2) עיין בדבריו של הרב חיים דוד הלוי שלפניך, וענה על השאלות שאחריהם.

בתוך דברי מכתבך הארוך באה שאלתך במשפטים המצוטטים דלהלן: "יש בידי כספים של אדם מסוים שהפקידם... מצבי דחוק מאוד כרגע, אני מתבייש לפנות לצדקה... בשבילי זה פיקוח נפש ממש... האם מותר לי לקחת כספו של אותו אדם לשם הצלתי... והלא פיקוח נפש דוחה כל התורה כולה".

מדברך אני מבין שכוונתך לקחת כספו שלא על מנת להחזיר לו לעולם, ואולי בכוונתך להכחיש את דבר הפיקדון לגמרי. וזו אינה צריכה לפניך, כי דבר זה אסור הוא לחלוטין. וכי כיצד יעלה על דעתך לגזול כספו של אדם שנתן בך אמון, והפקיד כספו בידיך. ואפילו נתון אתה בסכנת מוות אינך רשאי לעשות כן. וכך כתב הטור (חושן משפט, סימן שנט): "ואפילו אם הוא בסכנת מוות ובא לגזול את חברו ולהציל את נפשו, אסור לו לגזול, אם לא על דעת לשלם דוודאי אין לך דבר העומד בפני פיקוח נפש, לכך הוא רשאי ליטלו ולהציל נפשו, אבל לא ייקחנו אלא על דעת לשלם".

ולא תתמה שפיקוח נפש דוחה כל התורה כולה, ולדברך אתה נתון בסכנה של פיקוח נפש, ומדוע לא תדחה איסור גזל שבתורה. כי מניין לך שגם בשביל חברך אין זה מקרה של פיקוח נפש. וכבר אמרו רז"ל (בבא קמא, קיט, ע"א): "אמר ר' יוחנן: כל הגזול את חברו שווה פרוטה כאילו נוטל נפשו ממנו, שנאמר: 'כן ארחות כל בצע בצע את נפש בעליו יקח' (משלי, א', י"ט)". ואולי בשעה שיבוא אותו אדם לבקש פיקדונו מידך ותכחש בו, את נפשו אתה נוטל באותה שעה, ומה ראית להציל נפשך בנפש חברך.

(הרב חיים דוד הלוי, שו"ת עשה לך רב, חלק ז, סימן סב)

I. על פי הטור, אדם שנמצא בסכנת מוות — באיזה תנאי מותר לו להציל עצמו בממון חברו?

II. על פי הרב חיים דוד הלוי, הסבר מדוע אסור לגזול אף במצב של פיקוח נפש.

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

ג. גידול בהמה דקה בארץ-ישראל

(1) במשנה נאמר שאין מגדלין בהמה דקה בארץ-ישראל.

רש"י כתב שהטעם לאיסור הוא "משום יישוב ארץ-ישראל".

על פי המשך דברי רש"י, הסבר בלשונך מדוע גידול בהמה דקה פוגע ביישוב ארץ-ישראל.

(2) עיין במקורות שלפניך, וענה על השאלות שאחריהם.

1. נשאלתי מאת הרה"ג ר' יעקב שמש שליט"א אודות מה שפסק מרן בשולחן ערוך חושן משפט (סי' תט, ס"א) אין מגדלים בהמה דקה בארץ-ישראל מפני שדרכם לרעות בשדות של אחרים והיזקם מצוי, אבל מגדלים בסוריא ובמדברות שבארץ-ישראל. והאידנא שאין מצוי שיהיו שדות לישראל בארץ-ישראל נראה דשרי. עכ"ל. היאך הדין נוטה בזמן הזה שבעזה"י זכינו ליישוב ישראל בארץ-ישראל... ותבט עיני להגאון מופת דורינו הרב צבי פסח פראנק... שנשאל בדיון זה, וכתב: לדעת, יש לדון בעניין זה להיתרא, ולומר שכיוון שבמשך הזמן נתבטל האיסור והותר לגדל בהמה דקה בארץ-ישראל, שוב אין הדבר חוזר לאיסורו אלא על ידי מניין חדש, וכל זמן שלא נגזר במניין מחדש הרי הוא כגזרה חדשה שאין עושים מעצמנו גזרות חדשות...

(הרב עובדיה יוסף, שו"ת יביע אומר, חלק ג – חושן משפט, סימן ז)

2. נראה פשוט שאם הניזוקין מוחלים על זה ומוכנים לכך לכשישלמו להן נזקם, אז האיסור אינו קיים כלל, כי לא הייתה זו תקנת חכמים מוחלטת אלא תקנה לטובת מי שהרשות בידו לומר שמוותר על תקנה שניתקנה לטובתו.

ובזמן הזה שהיישוב בכללו מפיק תועלת מגידול בהמות דקות, בפרט עכשיו שהגבולות מסביב סגורים והטעם שאמרו שם בגמרא שאפשר להביאם אינו קיים, כי להביא ממרחק הרי זה כרוך בהוצאות מרובות, ונוסף על זה הרי זה מפרנס חלקים חשובים של היישוב, שמשום כך יש לדון שוודאי קיימת הסכמה כללית ונכונות שלא להקפיד מצד האיסור שלא לגרום נזק. ממילא אין כאן שום איסור כלל, כיוון שהללו שלטובתם ניתקן, גם הם אינם מקפידים על זה ומסכימים מרצון לוותר לטובת היישוב. ואין אנו צריכים לבוא כאן כלל לביטול התקנה, אלא שבנידון דיון אין התקנה קיימת כלל.

(הרב שאול ישראלי, עמוד הימיני, סימן כג)

I. הסבר בלשונך את ההיתר של הרב צבי פסח פראנק (המובא בתשובתו של הרב עובדיה יוסף)

לגדל בהמה דקה בארץ-ישראל בימינו.

II. הסבר בלשונך את ההיתר של הרב שאול ישראלי לגדל בהמה דקה בארץ-ישראל בימינו.

בהצלחה!

מדינת ישראל
משרד החינוך

נספח — חוברת דפים ממסכת בבא קמא

הנחיות לנבחן

בחוברת שלפניך דפי גמרא על פי תוכנית הלימודים.
בדפים אלה מובאות הסוגיות שבהן עוסקות השאלות במבחן.

מפתח הדפים בחוברת:

עמודים 2-8 — דף נה, ע"ב — דף נח, ע"ב
עמודים 10-16 — דף נט, ע"ב — דף סב, ע"ב
עמודים 18-22 — דף עט, ע"ב — דף פא, ע"ב

עין משפט
גר מצוה

(א) 'עיר חוס' לקמן מ: ד"ה
נפלה], (ב) 'עיר לקמן נח:
חוס' ד"ה שמין וחוס' ב"מ
ט: ד"ה שמין], (ג) לעיל
מה: לקמן ט: [וע' חוס'
שבת נב. ד"ה קשרה],
(ד) לעיל ב:, (ה) [מספסת
שבוטות פ"ג ע"ש],
(ו) [שמות כב],

1. או דודע בי שדך נאך
 אוהר חותמול שילעס וואל
 שימרונו געלעבט איר
 שילעס שור תחת השור
 דבמות יהיה לו
 שמוט כל או
 2. ובי יקחא איש אור
 אש אש אש אש אש
 יכסנו וקפל שמוט שור או
 שמוט כל או
 3. שמוט כל או
 4. בי תצא אש ותוצאה
 הקצות ונקאל גיש א
 עקום או השדה יהיה
 שלם המכבר את
 5. שמוט כל או
 6. בי יכער אש שדו או
 שמוט כל או
 7. שמוט כל או
 8. שמוט כל או
 9. שמוט כל או
 10. שמוט כל או
 11. שמוט כל או
 12. שמוט כל או
 13. שמוט כל או
 14. שמוט כל או
 15. שמוט כל או
 16. שמוט כל או
 17. שמוט כל או
 18. שמוט כל או
 19. שמוט כל או
 20. שמוט כל או
 21. שמוט כל או
 22. שמוט כל או
 23. שמוט כל או
 24. שמוט כל או
 25. שמוט כל או
 26. שמוט כל או
 27. שמוט כל או
 28. שמוט כל או
 29. שמוט כל או
 30. שמוט כל או
 31. שמוט כל או
 32. שמוט כל או
 33. שמוט כל או
 34. שמוט כל או
 35. שמוט כל או
 36. שמוט כל או
 37. שמוט כל או
 38. שמוט כל או
 39. שמוט כל או
 40. שמוט כל או
 41. שמוט כל או
 42. שמוט כל או
 43. שמוט כל או
 44. שמוט כל או
 45. שמוט כל או
 46. שמוט כל או
 47. שמוט כל או
 48. שמוט כל או
 49. שמוט כל או
 50. שמוט כל או
 51. שמוט כל או
 52. שמוט כל או
 53. שמוט כל או
 54. שמוט כל או
 55. שמוט כל או
 56. שמוט כל או
 57. שמוט כל או
 58. שמוט כל או
 59. שמוט כל או
 60. שמוט כל או
 61. שמוט כל או
 62. שמוט כל או
 63. שמוט כל או
 64. שמוט כל או
 65. שמוט כל או
 66. שמוט כל או
 67. שמוט כל או
 68. שמוט כל או
 69. שמוט כל או
 70. שמוט כל או
 71. שמוט כל או
 72. שמוט כל או
 73. שמוט כל או
 74. שמוט כל או
 75. שמוט כל או
 76. שמוט כל או
 77. שמוט כל או
 78. שמוט כל או
 79. שמוט כל או
 80. שמוט כל או
 81. שמוט כל או
 82. שמוט כל או
 83. שמוט כל או
 84. שמוט כל או
 85. שמוט כל או
 86. שמוט כל או
 87. שמוט כל או
 88. שמוט כל או
 89. שמוט כל או
 90. שמוט כל או
 91. שמוט כל או
 92. שמוט כל או
 93. שמוט כל או
 94. שמוט כל או
 95. שמוט כל או
 96. שמוט כל או
 97. שמוט כל או
 98. שמוט כל או
 99. שמוט כל או
 100. שמוט כל או

(ה) תום' ד"ה עד וכו'
ש"מ דאדם נמי:

[א] רש"י ד"ה ואי כמות
כו' ואברהם כו'. נ"ב וכן
פי' תוספות כאן ובסנהדרין
אבל כתבו שם ד"ל דגם
אברהם חייב ול"ד למתני'
דמ"ר בנזיקה וב"ד
הרמ"ה. והרמב"ם כ' דאף
בנזיקה מחייב כאן משום
דמתכוין (ועי' בהגרי"א סי'
שלו סת"ם וס"ק י'):

פרק ששי: הכונס
הכונס צאן לדידו. הפורץ
גדר לפני בהמת חבירו כו'.
בדיני אדם נמי [יהא]
חייב. והאיכא הנותן סם
המות בפני בהמת חבירו
פטור מדיני אדם וחייב
בדיני שמים. ויש ספרים
דמייט' ליה הכא בהנך
דקאמו ותו ליכא, וכך היא
בפ' כ"ז.

הנחתה ולא לפי הדיקה: **שמיני** ציט
סאה באוסה **שדה** אין שמיני אית
הערוגה לבדה מפני שמספיד זמית
שמינין ארומה בכל שמינין ורוממנא
אמר ובער בשדה אחר" ודרשינן גמ' [מ:]
מלמד ששמיני ארומה על גב שדה אחרת
אלא שמיני ציט סאה בארומה שדה
כמה היטה יפה קודם שנאכלה ממנה
הערוגה ארומה היא ומה היא יפה עכ"ל
והסמא לא ממשלס כוללה דמינה דמי
שלושם ציט סאה כשהיא בתצואתה
אינו מולול בה בשציל הפסד הערוגה
אחת כי אם דבר מועט: **ר"ש אומר**
אלנה פירות גמורין. שכבר ציטלו
כל תרי: **משנת**. כל הדיק. והיכא
שימינן אנז שדה היכא דעדיין לא

נגמרו: ג'מ' מאן סנא מועד צשמייר
פחוסה סגי ליה. מני מתני' דאמר
לאן שזויקה צשן ורגל הוא דליינו
מועד צשמילמו סגי ליה צנעילה כראוי
דליינו צשמייר פחותה צדקווינקא
שיכולה לעמוד צרות מצויה ואי אחי
רוח שאין מצויה לא קאי: קשו
צעילו: לשור: ונעל צפניו כראוי
גרסי': סס חייב דלא סגי ליה
צפחותה ושמאל דר' יהודה צפרק
שור שנגח ד' וה' (עיל דף מה:):
ר"א. פליג אסרווייו דלינו ר"מ מיחו
צשמייר מעולה סגי ליה ור"א סבר
לית ליה נטירותא מועד: סא כסא.
אפי' פורעא לא צני ער דטעם ליה
צעפרא: וכן מנעיר. צשמייר:

כעין ובער. כעין שיאכילנה לבהמה
 צידים כלומר בפשיעה: ממני נמי
 ידקא. דטעמא משום דהתורה
 מיעטה אכל בקרן מועדת לאו כר"י
 ס"ק. מדיקא לאן. דלחן הדיקא
 אלא בשן ורגל: עסקינן ואסי.
 כולה פירקי עד השתא: פטור
 מדיני אדם. קסבר גרמא בצוקין
 פטור: הפורן גדי. וילאשתא בהמה
 וברכה: כדכופף קמנו. ללד הדליקא
 כדו שמבער להאש: אי צכול
 צריא צדיני אדם נמי יתייב.
 מיהא אכותל דהא צידים עבד
 ואן ואבהמה ליכא למימר דמחייב
 דהא תמן פלגיה לטסי: פטור:
 צכותל

יִי אֱלֹהֵינוּ בְּרִינֵי אֲדָם נְמִי לְיָחִיב. פִּי אֲכֹתֵל דִּלְבָּהמָה וּדְלֵי לֹא מִיִּחִיב
לְדִיל אֲכֹתֵל וְאִם נָהִי דְחִיב אֲכֹתֵל נִימָא דְפִטְטוֹר מִזִּינִי אֲדָם קֹאִי
וְזוֹ בְּזִהמָה אִוּ בְּכֹתֵל אֲבֵל כְּשֶׁמֶתְרָךְ בְּכֹתֵל רַעוּעַ אַע"ג דְּלִין דּוּמָה
מִזִּינִי אִוּ אֲפִילוּ בְּרוּחַ שְׁאִינֵה מִזִּינִי מ"מ שִׁיךְ לְמַתְנִי חִיב דְּזִינִי
נֶקֶט בְּפִי בְּהֵמַת חֲזִירוֹ וְלֹא נֶקֶט הַפּוֹרֵךְ גִּדְרָא שֶׁל חֲזִירוֹ דְּלִכְּכֹתֵל
י קֹאִי מֵאִי קַעֲבִיד מִשְׁמַע דְּחִיב בִּידֵי שְׁמִיס קֹאִי נְמִי אֲכֹתֵל י"ל
נְמִי אֲדָם ס"ד דְּכָל הַקּוֹדֵם בְּמִזְבֵּחַ זָכֵה וְאִין לֹא הִלָּחִיט מִלְּסַתּוֹר
כְּלוּמָר לְמַסְתֵּר וּלְמִיפֵל קֹאִי: [וְעַי' חוֹס' סְטֵהדְרִין עו. ד"ה מִןקִין
אִילִימָא]

צבור להוצרך להזכיר דין פומח וזורה
שבו דבר הכבוד מנח נמי קר נעל
צפניה כראוי: **נפרצה** ב"ה"ה
אנ"ש דתנא נעל צפניה כראוי פטור
אזטרין למתני נפרצה בלילה פטור
כדד"ק בפ"ק (דף ה.) הא ביום
היחידה דקלא אית ליה למילתא ומסתמא
ידיע שפירא א' נמי בלילה אפילו
ורעל נעל ונפרצה ויתנה הבטמה א'ן
לו לטרוח יותר מדאי לחזר אחריה
באפילה: **אן** שפירצא א'ם
ואזטרין לאשמועינן דאפילו הלכטי
פטורינן כלא אפילו:

דמתני' בין בתם בין במועד וכדר"א
בין יעקב בפרק ד' וה' (לעיל דף מה:)

דלית שיכולה לעמוד
שאינה יכולה לעמוד
כראוי א"ר מני בר
דסגי ליה בשמירה
קשרו בעליו במוסי
ויצא והזיק אחד תם
ר"מ ר' יהודה אומר
שנאמר ואלא ישמר
זה ר"א אומר אין
אפילו תיבא ר"מ ש
מיעטה בשמירתה דא
לה במתניתא תנא א

(דף כה:) הוה צעי למילף דשן ורגל
חייב צרשות הרצים מק"ו מקרן וכן

בצעי למילך למפטר קרן ברה"ר משן
ורובג בק"ו אי לאו קרדי ולא פריכין
שסכן מיעטה בשמירתם משום דלין
שייך להקשות בשמירה אמשלומין אי
נמי כד"ס כי עינך דלמך חסד
ואחד מועד קיי ליה בשמירה פסומה:

הוא כסחו פשור. וא"מ ודלמא
בכסוי מעולה הרבה קאלמר
ובכ"מ למא לי קרא דסד"א עד דטא"ס
ליה כדלמר לעיל (דף ג.) וי"ל דפשיטא
ליה דכסוי מעולה טעמא ליה חשיב
גמי השוה הכתוב הכורה לפומח ופומח
שמאלא מכוסה בכסוי כעין שמייה
פפומה מסתמח לא חמייה עליו
ללכסותו בכסוי מעולה יומר מן
ההרעא וכל אמר הכתוב לא יכסנו
אלאל בכסוי הראשון ואפומח ואכורה
קאי בשוה ובקונטרס משמע דכל
כסוי עד דטא"ס ליה חשיב כשמייה
פפומה: ע"ד דעביד כעין וביעיר.
אחורא על ג"ד דרשינא מכילמא (דף ג.)
דרשינא מיניה אולא מנילל מן

[illegible]

ג ג מיי שם טוש"ע שם
סעיף 3:

ד' ד' מ"י שם טוש"ע שם
חזיון ג'

ה' ה מ"י שם הלכה ה

ו' ו' מ"י שם הלכה ו' עוש"ע שם סעיף ה':

טוֹש"ע שם סעיף ו:

עושה"ע שם סעיף ח:

ח ה ט מיי' שם פ"ג
הלכה יא חמו שם

טוֹשׁ"ע ח"מ סי' שלד סעיף

ח:
זי י מיי' פ"ד שם הלכה

יג טוֹש"ע שם סעיף ד:

טוש"ע שם סעיף ה:

י"א ל מ"י שם פ"ד ה"א
סמ"ג שם טו"ז ע"ח

ס'י שזו סעיף א:

קמג שם טוש"ע שם:

יב נ ס ע מיי' פ"ד מהל'

בהשגות ובמ"מ קמג שס

טוש"ע שם סעיף 7:

מוסף רש"י

[illegible]

דפי הגמרא לקוחים ממהדורת וגשל, באדיבות הוצאת וגשל. כל הזכויות שמורות.

מסורת הש"ס

(א) לקמן נח. גיטין נח.
(ב) לעיל מו. א. לקמן נח.
(ג) קדושין כד. לקמן נח.
(ד) לעיל נח. לקמן נח.
(ה) נקדושין מז.
(ו) נח. גיטין נח.
(ז) נח. גיטין נח.
(ח) נח. גיטין נח.
(ט) נח. גיטין נח.
(י) נח. גיטין נח.

תורה אור השלם

1. ונפש ב' החטא
ושמחה קול אלה ודא
עד או דאך או דאך
לא יגיד ונפש ענוה.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה פשיטא וכו'
כשעבר על שבועתו
דבר שאל לא יגיד.

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אם לא יגיד
וב' ועוד ק"ל. מזהו לי
הא דאמרינן דאך דאך
מועיל בעדותו לחייב ממון
חייב קרבן שבעה כדאמרינן
בשבועות רפ"ה הכל מודים
בעד שוטה וכו' ובתוס' רש"י
שוטה ד"ה כל קצו בלחם
אמרינן דאך דאך
היינו ב' דוקא. ונ"ש מה
שמעיה אכל לנשי' דכ"כ
לקושטא דמילתא דהוא עד
היינו ב' דוקא ל"ע.
ד"ה פטור וכו' החזיק
שאנו ניכר לא שמה
הזקק קשה לנ"ש רש"י
תמלה העשה מלאכה
שקל בן משקלות וכו'
אף למד' דשמיה הזקק
פטור ע"ש בגיטין וכו'.

רבינו חננאל

תחלתו בפשיעה וסופו
באונס. דכיון דשבועתה
בחמה כל טעוקי דאית
לה פ"י ערמה.

הכונס פרק ששי בבא קמא

נו.

עין משפט נר מצוה

יד א ב ג מ"י פ"ד
מלכות מ"י ה' יד
סמך עין סט טו"ש ח"מ
ס"י מ"י ספ"ק א'
בז ד מ"י שם טו"ש שם
ספ"ק טו:
בז ה מ"י פ"ד מלכות
עדות הלכה א סמך
לאין כח טו"ש ח"מ ס"י
ל ספ"ק ב:
יז ו מ"י שם טו"ש שם
דב"ה:
יח ו מ"י שם סמך שם
וטו"ש שם:
יט ח מ"י שם סמך שם
טו"ש ח"מ ס"י ס"י
ספ"ק א':
כ ט מ"י פ"ד מלכות
עדות הלכה א סמך
עין קח טו"ש שם עין
דב"ה שם:
כא י מ"י שם פ"ד ה' א
סמך שם טו"ש שם:
כב ב מ"י פ"ד מל' חובל
ומות הלכה א עין
דב"ה:
כג ל מ"י פ"ד מל' חובל
ומות הלכה א סמך
עין סט טו"ש ח"מ ס"י
סמך ספ"ק א':
כד מ מ"י פ"ד מלכות
חובל ומות ה' א סמך
שם טו"ש ח"מ ס"י ס"י
ספ"ק ב:
כה ב מ"י פ"ד מל' חובל
ומות הלכה א סמך
עין סט טו"ש ח"מ ס"י
שם ספ"ק א':
כו ב מ"י שם הלכה
טו"ש שם ספ"ק א':

מוסף רש"י

העושה מלאכה במי
חטאת. שקל כנגד
משקולות. ופרה וכל מעשה
נפסלים במלאכה (ויקרא
נח). מי חטאת דפרה
אדומה וכן פרה עצמה
נפסלים במלאכה. דכתיב
(מגדל יט) אשר לא עלה
עליה עול. ובמי חטאת
כתיב למשפחת למי נדה.
ותמיא כספרי מה מ"ל,
שיכול און לי שמה מלאכה
פוסלת אלא בפרה ומזין
אף בזנים מ"ל למשפחת
למי נדה. כלומר סייח
משומרו לך ולא לנדה
אחר (גיטין ג). פטור
מדיני אדם. לשלם והייב
בדיני שמים. פשיעה
לשלם נשעים שמתקין
לנפסל את יסורא (שם).
בשברה כדו ב' והייב
בדיני שמים. משום דלא
סליק (וע"ר בס.).

א"ל"מ דמטיא ליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי ל"חייב. וא"ת
כיון שאין חילוק בין מקרב דבר אכל האש וזין מקרב
האש אכל הדבר אמרינן בפרק כל הנשפין (פסחים דף עו.
ושם) כפתו במקום סוף חמה או ל"נה לזא פטור לחייב למ"ד
אשו משום חזיו וכן כפתו לפני ארי
ו"ל דודאי ל"י כפתו והזיאו במקום
סוף חמה או ל"נה לזא או ארי
חייב אכל התם מיירי שכפתו במקום
סהיה ולא הזיאו ממקומו ולא היו
מנמנמס האול והחמה והזיאו והארי
אין עליו נשעת כפיתה וההיא
דאחמיל עליה דקא דמיא אפילו
כפתו והזיאו שם ואח"כ אחמיל
פטור דדמי לזרק מן ותרס דידו
ואפילו קדס הוא ונטלו פטור וא"ת
היא דהשק"ל צו את הנפש דפטור
למ"ד מעצמו הוא ו"מכש אמאי פטור
לפי מה שפירש בשמעין דפי פרה
(דף כג.) ששם ידו לתוך פיו
והשק"ל לחייב משום אשו דודאי הנפש
זיק האדם ו"ל דלאני התם שאין
האדם עדיין בעולם:

במבוא בעי דלש"מ. וכו' תימא
פטור מדיני אדם משום
דלא ידעי' שהם עדי שקר מ"מ כיון
שאלם היינו יודעין שהם עדות שקר
משלם אין שייך למיתני פטור מדיני
אדם: **א"ל"מ** דאחריה. כגון שאין
לחבריה מה לשלם או שהלך למדינת
הים או כגון שאין אנו יודעים שהם
עדי שקר ודוקא שזכר אכל אמר
פטור מדיני שמים דסבור שלא ישמעו
לו דאין נראה לומר דנקט שזכר
לאשמועינן דאפי' שזכר פטור מדיני
אדם שאין זה שום מידוש ולקמן לא
עבד לריכותא אלא מדיני שמים ועוד
דנפיקרין תנן (דף עו.) השולל את
הבערה צד חש"ו פטור מדיני אדם
וחייב דדיני שמים שלא צד פקח הפקח
חייב משמע דשולל פטור אף מדיני
שמים: **פשיטא** אם לא יגיד
וב' וא"ת ה"מ כשעבר על שבועתו
וב' ונ"ש עון או יצא קרבן שבעות
אכל בלא שבועה נמי איכא נשיאות
עון כדמוכח בממתי' בלחך דיני
ממונות (פסחים דף לו.) ודוקא ב"ד
דכשאוברים אין אנו יודעים להעיד
שז' אינם יכולין להעיד דכיון שהגיד
שז' אינו חזר ומגיד והיינו אם לא
יגיד דקרא אכל מוך ל"ד אין לחוש
שיכול לחזור ולהעיד:

העושה מלאכה במי חטאת

עד שלא נתן האפר
כדמיא במ"י פרה (פ"ד מ"ד) פרה
נפסלת במלאכה עד שמתעשה אפר
והמלאכה פוסלת בזנים עד שישים
האפר לתוכה ובספרי יליף מקרא יכול
אף קדשן מ"ל למשפחת למי נדה
ולא כשזכר מי נדה: **פטור** מדיני
אדם. צ"ח הנזקין (גיטין ג). פריך
מיניה למ"ד ה"ק שאין ניכר שמה
הזקק: **אבל** הני אצטריך ל"ה.
וא"ת הנותן סם המות נמי מידוש הוא
למיתני כדאמרין לעיל (דף מו.)
דאפילו סם המות דלא עבדא דאכלה

בכחל רעוע אמר מר "הכופף קמתו של
חבירו בפני הדליקה היכי דמי אילימא
דמטיא ליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי
נחייב יאלא דמטיא ברוח שאינה מצויה
ורב אשי אמר יטמון אתמר משום דשויה
טמון באש: אמר מר "השובר עדי שקר
ה"ד אילימא לנפשיה יממונא בעי שלומי
ובדיני אדם נמי נחייב יאלא לחבריה
ההודיע עדות לחבירו ואינו מעיד לו
במאי עסקינן אילימא בבי חרי פשיטא
דאדורייתא הוא יאם לא יגיד ונשא עונו
יאלא בחד ותו ליכא והאיכא (סימן העושה
בסם ושלח חבירו נשבר) ^אהעושה מלאכה
במי חטאת ובפרת חטאת פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים והאיכא ^בהנותן סם המות
בפני בהמת חבירו פטור מדיני אדם וחייב
בדיני שמים והאיכא ^גהשולח את הבערה
ביר חרש שוטה וקטן פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים והאיכא ^דהמבעית את
חבירו פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים
והאיכא ^הנשברה כדו ברה"ר ולא סלקה
נפלה גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהזיקן
וחכ"א פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים
אין מיהא איכא טובא והני אצטריכא ליה
מהו דתימא בדיני שמים נמי לא ליחייב
קמ"ל הפורץ גדר בפני בהמת חבירו מהו
דתימא כיון דלמסתריה קאי מה עביד
בדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל הכופף
קמתו של חבירו נמי מהו דתימא לימא מי
הוה ידענא דאתיא רוח שאינה מצויה ובדיני
שמים נמי לא ליחייב קמ"ל ולרב אשי
דאמר נמי טמון איתמר מהו דתימא אנא
כסויי כסיתיה ניהלך ובדיני שמים נמי לא
ליחייב קמ"ל והשובר עדי שקר נמי מהו
דתימא לימא "דברי הרב ודברי התלמיד
דברי מי שומעין ובדיני שמים נמי לא ליחייב
קמ"ל והודיע עדות לחבירו ואינו מעיד לו
נמי מהו דתימא מי יימר דכי הוה "איתניא)
מסהדינא ליה הוה מודה דלמא הוה משתבע
לשקרא ובדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל:
נפרצה בלילה או שפרצוה לסמים ב' אמר
רבה והוא שחתרה אבל לא חתרה מאי
חייב היכי דמי אילימא בכחל בריא כי לא
חתרה אמאי חייב מאי ה"ל למעבד אלא

כנסל רעוע. דלא אפסדיה דלמסתר קאי: דמטי ליה. כשכפפה
הגיע זה הדליקה: **ברוח מצויה**. ברוח מצויה וצדני אדם
נחייב: **ברוח שאינה מצויה**. דמדי דלא סלקא אדעתיה היא:
טמון איתמר. שפסק קמת חבירו צדניין כשראה דליקה אכלה
והוא לא שלח את הבערה ושוייה
טמון וגרס להפסיד את הניזק
ולפטור את המנצייר דפטור על טמון
באש: **לנפשיה**. להוציא ממון מחבירו
לעצמו: **ממונא בעי לשלומי**. אותו
ממון שהוציא חייב להחזיר: **לחבריה**.
שכר עדי שקר להוציא מנה מראובן
לשמעון: **פשיטא דאדורייתא** הוא.
דחייב דדיני שמים: **אם לא יגיד**.
בתי קא משמע מדקפיד להגדה
משמע שאינו מגידין מתחייב זה ממון
ועוד ק"ל (פסוק דף ב.) כל מקום
שלאמר עד הכי כלן שני עדים עד
שיפטר לך הכתוב אחד דכתיב לא
יקום עד אחד באלה: **דכריס יט**.
אלא נדה. שמתחייב שבעה וצדני
שמים מתחייב דלי הוה מסהיד מחייב
ליה שבעה ולמלא לא הוה משתבע
בשקרא ומשעל: **ופו ליכא**. דחייבין
בדיני שמים: **העושה מלאכה במי**
חטאת. ששקל כנגדן משקלות במסכת
גיטין (דף נג.) והן נפסלין במלאכה: **פטור**
מדיני אדם. דהזיקן שאינו ניכר לא
שמה הזקק. וכולהו הני חיובי מתחייב
נינה: המבעית. מקע לו בלחש פתאום
וצעתו דלא עבד ציה מעשה בגופו:
ר"מ מחייב כסויין. פלוגמיהו מיפירשא
בהנמי את הכד (לעיל דף עט.) בנתקל
פושע ובמפקיר מקוין: **אנא כסויי**
כסוייה. שלא תצטיר צה האש
מהר: **דכרי הרצ שומעין**. והיה להם
שלא יעידו: **והוא שחתרה**. הא דתנן
נפרצה בלילה פטור כגון שחתרה
הבהמה והפילה הכותל דאנוס הוא:
אכל לא חסרה. אלא מפליגה נפלה:
תחילתו בפשיעה. אכל נעילה דעבד
למיפל: **וסופו באונס**. דהא לא נפלה
אלא חסרה: **הניחא למאן דאמר**
כו. פלוגמא היא בסוף המפקיד
(ב"מ דף מז.) תרי לישני דש"ס אליבא
דרב יוסף: **ה"ג אלא ממתי' כנסל**
כריא ואפילו לא חסרה: **הניחא**
במה נ"ו אמר רבה ואפילו
חסרה. וכתובל כריא: **פשיעה**
בפשיעה. שהניחה במה ופשיעה
היא אכל פתחת הדלת דאמרין
לקמיה לא תחזירות שיכולה לעשות
עושה אגב זערה: **וסופו באונס**.
שחתרה: **טלדקא**. תחזירות:
כיון

חייב דדיני שמים ושמה אין כל כך מידוש: **בכסויי** כסיתיה. וא"ת גלוי וידוע למקום למה נכתבין אלא לטובה אלא לרעה וי"ל דאפי'
במתכין לטובה שלא ימחר לשקוף ויכול להליל בעל הבית כמון כך מ"מ צדני שמים חייב דאצטרי ליה לאדורייה ולאסוקי אדעתיה שלא יצא לו
הפסד נכר: **מהו דתימא** הוה לא תחלתו בפשיעה וסופו באונס קמ"י דבדלוח פשיעה היא. ק"ק דה"ל למימר מהו דתימא כולה אנוס הוא
וכגון שעל כל כך יפה שאינה יכולה ללכת אלא בחמירה קמשמע לן דפושע הוא אלא חמירה שהניחה במה:

פשיטא כיון דאפוקה קיימא אה כ
 לגולה איירי מתני' כ
 ומגליה דקיימא בדרשומיהו אפי' להסתמ
 קאי דתמי ויאלתה והזיקה דליילא כ
 מוס והשולל נכנסו תחת צעלים
 ה"ה גזלן דלמלא שומר הוא דמחייב
 חבל גזלן לא דמלניו דברים שהשומר
 חייב והגזלן פטור שהרי בנכשה
 בהמה הכחשה דהדרא ובפירות
 בהקצבו מקצת מוכח בהגזלן קמא
 (ומק' ד' ns) דגזלן אומר לו הרי ש
 לפיך משום דלא חשיב שניו ולא
 קניניהו ופטור אפילו בפשיעה דלא
 קבל עליו שמייה חבל שומר כיון
 שמתחייב בנכשה דלא הדר' ובהקצבו
 כולם אס נכשו בפשיעה כמו כן
 יתחייב בנכשה דהדרא וההקצבו
 מקצתם כיון דקבל עליו שמייה
 דלמה לא יתחייב כזה כמו כזה שאין
 השומר קונה בשנייו ואפילו שאל
 דקי"ל דאף לשאל שמיין דרוב כהנה
 ורב אסי' (לש' ד' יא) ואין לומר
 דהמתחייב לפי שאין יכולין לקיים בה
 מצות השדה דמתסלם מגופו בדשן ורגל
 איירי מתני' ויש כאן השדה מעליא
 כשמתחייבם אותה לבעלים וי"ל דכפרה
 הוא גזלן נכנס תחת העצלים דכיון
 שהזויא מראש צעלים שיהיו מחייבין
 בשמייהם אותן העצלים יכולים לשומרה
 לפי שגזולה מהם יש על הגזלן לשומרה
 דלענין מוקין אקרו צעלים כל מי
 שידרו לשומרה ולא דמי לתפסו ויזק
 לר"ע (ועל' ד' י:) דאפי' שומר חסר
 אינו על חלק פצירו דשומן אין מתחייב
 להקיום רוב בשלו וזאת כ' להזליא

החזירה למקום שיראנו
כולי, ופירק רבה, חתונה
וחכי קטני חתונה
שקורות בעידא דשכתי
בעל אבדה במחא דכס
נפיק ויעיל חזי לה חתונה
חייט, חייטסלבה, אבל
החזירה בצהרים בעידא
דלא שכיב במחא לה חתונה
והנבנא וזא אבדה חייב
ומותבי ליה טוב לעולם
הוא חייב עד שתיחזר
לדורות, ופירק כל בעל
חייט חייטסלבה
דנקטו להו נגדא בריאת
בעט שגירא חתונה.
בעלעל חייט מורנא חתונה
ואנקטה נגדא בריאת. פי
לימוד אותה להלך ברגליה
חזר חייט.

עין משפט
גד מצוה
נז:

[illegible]

1. וְכִי יִשְׁאַל אִישׁ מֵעַם
רָעָהוּ וְנִשְׁפָּר אוֹ מֵת
בְּעָלָיו אֵין עֲמוֹ שְׁלָם
שְׁלָם: שְׁמוֹת כֹּב יֵג

(ח) גב' שוכר כסומר חכם
דמי. י"ב אע"ג דרבה
השיב לעיל דמדמה בצעלי
מיס אף שסוף ש"ח חייב
בגדיה כיון דלחקטה נגדי
במיתא מ"מ היינו דוקא
סגננה בצלות עיני סגנרי
במיתא גרמו כו' דכחצבו
תוס' לעיל ע"א ד"ה
איל מודיעה לך י' ע"ש:
(ט) רש"י ד"ה רבי יודא
וכו' פטר נפשיה חכם
במילי

דש"י ד"ה לא אם אמרת
דב' ולא ידענא. ע' זרכות
דף כ"ה ע"ז רש"י ד"ה
מאן שמעת וש"נ:

[א] תום' ד"ה נפלה כו'
והוא כו'. ג"כ והראב"ד
חולק על זה וכתב דאין זה
פשיעה וכי יאחזנה בזונה
כו' :

קיימת לך כהה והלכת
ברב יוסף דאקש עמי
ואשכחן נה
מפרקין אין בן המודר
הנאה מחבור בעצן
ומחזורי לו אבידו, אל
שום אלא ששכנס מחור
על בעל אבידו,
אכול אנו נסכ בעל אבידו
אשכחן על המוצא אבידו
לא יחזור, דקמחי ליה
מפורט דר אבא, יוסף,
הנאה דר מחיב מליח
יפסא לעני. ואע"י
דארמינן דר יוסף אל
שכחא אל דהורה ואמר
ליתא דלרב יוסף, מכלל
ומדור דריתא, אל קשר
אלא שום דר אבידו.

שואל (ב"מ דף טז.) נמי גבי מר בר חנינא אגר ליה כדנניחא לבי
 ב'ו'. לא נ"מ מידי אלא לפי דבריו דבעי לאוקמא כר"י והאם יתכן
 בר אבא והאם יתייבש טפי שאומר כן כדי להעמיד רשם ממנו?
 ממת מה שנהגית. ואי והוא שאינה יכולה לירד דא"כ אפי' נפלה משלמא
 ירדה אורחא דמילתא נקט והוא הדין כיון שיכולה לירד:
 א"כ

[illegible]

ל' א מ"י פ"ד מהלכות
גביה הלכה א'
ל' ב מ"י פ"א מהל'
שכירות הל' ב סג
עשין ש"י טו"ש"י ח"מ ס'
שג סק"י:
ל' ג מ"י שג טו"ש"ע שס
סק"י ב:
ל' ד ה מ"י שג סג שס
טו"ש"ע ח"מ ס' שג
סק"י א:
ל' ו מ"י פ"ג מהלכות
שאלה ופקדון הל' א':
ל' ז מ"י פ"ג מהלכות
עין ממון הלכה יא
סג עשין ש"י טו"ש"י ח"מ
ס' שג טו"ש"ע א':

[illegible]

מסורת הש"ס

(א) [מדרים לג. ב"ב גג.],
(ב) [ב"מ גג. א.] [ג. ונליל כא]:
(ג) [ב"מ גג. א.] [ג. ונליל כא]:
(ד) [ב"מ גג. א.] [ג. ונליל כא]:
(ה) [ב"מ גג. א.] [ג. ונליל כא]:

גליון הש"ס

גב' איבער לך עבדו. עין
ב"מ דף ג' ע"ב תוספות
ד"ה איבער לך:

רבינו חננאל

אמר רב כהנא לא שנו אלא
באותה ערוגה, אבל
מערוגה לערוגה משלמת
מה שהזיקה. ורבי יוחנן
אמר אפילו מערוגה
לערוגה וכו'. ופ"ח זצ"ל
קיימא לן כר' יוחנן. אלא
כיון שיצאה לדעת אע"פ
שחזרה שלא לדעת וכו'.
ור"ח ז"ל פ"י אף על פי
שחזרה שלא לדעת בעלים
כגון ששמויה כראוי
שנעלו בבניה ויצאה או
קשרה ויצתה והלכה
ונכנסה שם בבניה ברצונה,
ע"כ.

הכונס פרק ששי בבא קמא

נח.

עין משפט
נר מצוה

בב א ב ג ד מ"י פ"ג
מהלכות מקי ממון
הלכה יא סמג עשין סו
תוס' ע"מ סימן שער
סעף א:
בג ד מ"י שם הלכה יב
וע"י בהשגות ובמ"מ
תוס' ע"מ שם סעף ב:

א"נ מבריה ארי מנכסי חבירו לית ליה פסידא. וא"ת והרי פורע חובו לחשבינן ליה מזבית ארי צריש אין בין המודר (גדרים ד' גג.) אע"ג דלית ליה פסידא וי"ל דהכי פ"י מזבית ארי מנכסי חבירו מדעתו וכיון דמדעתו אפי' לית ליה פסידא כמו פורע חובו חשיב מזבית ארי הארי שלא מדעתו א"נ מזבית ארי מנכסי חבירו אפי' כשאינו מדעתו אלא חבירו מכריחו להצריח ארי מעדור לית ליה פסידא למזבית הארי לית ליה פסידא וכיון דליתא תרתי שלא מדעתו וליה פסידא לא חשיב מזבית ארי אלא מזביתו אפי' לית ליה פסידא או שלא מדעתו ולית ליה פסידא חשיב מזבית ארי ואין נותן לו אפי' שכרו וא"ת דבסוף השוכר [את] הפועלים (ב"מ גג.) אמר דשומר חנם שיהיה לו לקדם בדושים ומקלות ולא קדם חייב ומפרש שומר חנם חנם וש"ס בשכר ומסקי דחחר ונוטל מזה ומשמע דשומר חנם לא מחייב לקדם בשכר אלא כ"ש אם קדם בשכר דשפיר עבד ונותנים לו מה שהזיקו ומסתברא דה"ה איניש דעלמא שאינו שומר וגם שכן ע"כ נטל ואין סברא לחלק בין רועה ע"כ שמוטל עליו להתעסק ולשומר לאיניש דעלמא ועוד אמרין בהגחל בתרא (לקמן דף קטו:) שטף נהר חמורו וחמור חבירו והניח שלו והזיל של חבירו אין לו אלא שכרו ושכרו מיהא שקיל ולא אמרין מזבית ארי בעלמא הוא וכן משיב אפדיה שנותנין לו שכר כפועל בטל (ב"מ דף נא: ושם) לא אמר דליהוי כמזבית ארי בעלמא ולא יטול כלום ואין לומר דבכל הנהו

לא מבעיא אכלה דמשלמת. מיהא מה שנהנית אע"ג דלא פשע בשמירתה דהא נהנית: **אכל נחבט.** דאפי' נהיה הזיקא אנוסה הוא: **אימא.** הארי בעל השדה מזבית ארי מנכסי חבירו הוא שהזיל את בהמת חבירו שלא נחבטה בקרקע ומזוה הוא דעבד ומיד לא לשקול קמ"ל: **שהחלקה במימי רגליה.** מרה"ר לגינה דאונסא דלא קלקא אדעתיה הוא: לא שנו. דמה שנהנית הוא דמשלמת ולא מה שהזיקה: אלא. שאכלה מיד באותה ערוגה שנפלה שם דכיון דאנוסה היא נפילה אנוסה היא נמי באכילתה דכיון דחזיא לתבואה תותה לא מוקמה אנפשה: **אכל הלכה מערוגה לערוגה ואכלה משלמת מה שהזיקה:** לא **סימא עד שפאל לדעת.** שידעו הבעלים שפאלה: **ופחור לדעת.** שלא נעל בפניה כראוי: **אלא כיון שיצאה לדעת.** שידעו בניהמה: **אף על גב שחזרה שלא לדעת.** דהשתא לא סגי לה בשמירה פחותה דאמר ליה כיון דילפא כו': **סחלו בפשיעה.** צללו לידה היה לו לשומרה שלא נתנם ומאכל: **וסופו באונס.** לא היה יודע שחלד: ולאסמטורי

לדעת ותחזור לדעת אלא כיון שיצאה לדעת אע"פ שחזרה שלא לדעת מ"מ דא"ל כיון דילפא כל אימת דמשתמטא להתם רהטא: ירדה כדרכה והזיקה משלמת מה שהזיקה: בעי רבי ירמיה ירדה כדרכה והזיקה במי לידה מהו אליבא דמאן דאמר לא תיבעי לך כי תיבעי לך אליבא דמאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב פטור מאי מי אמרין כיון דתחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור או דלמא הכא כולה בפשיעה הוא דכיון דקא חזי דקריבה לה למילד איבעי ליה לנמורה ולאסמטורי

אע"ג דמן הדין היה פטור מ"מ תקנת חכמים הוא שישלם לו כדי שישיב אצידתו של חבירו אלא פורע חובו אין לנו לעשות תקנה ע"ז זה דהא הכא בשמעתין משמע דאי הוה מדעתו הוה חשיב מזבית ארי ולא היה נוטל כלום אע"פ שהוא מזיל חבירו מן ההפסד לא שנו תקנה וגרסה לר"י דמזבית ארי שאינו נוטל שכר היינו כשאין הדבר ברור שיבא לדיד הפסד כגון שהארי רחוק ואין יודע אם יבא כן הארי אם לאו ואין מזילו אלא מדאגרה ומן הפסד שדואג שמה יבא אלא אם הדבר ברור שיבא לדיד הפסד ולדיד דריסת הארי או מזיל מפי הארי ע"כ נטל שכרו כמו שטף נהר חמור חבירו והן דשמעתין מיייר שהזילו יתקנת מנער בעלמא שאין בעל הבהמה רוצה שמחבט בהמתו בארץ ומאטער אע"פ שלא היו דמיה נפחמין בכך ולכן היה נחשב מזבית ארי אי הוה מדעתו ופורע חובו אין מזילו מהפסד דמה שהיה הלוח זקוק לפרעו אין זה הפסד שהרי נחשיב לו ואינו מזילו אלא מאער בעלמא וחשיב מזבית ארי א"נ כדמפרש טעמא דירושלמי דכתובות (פ"ג) ובגדרים (ד' פ"ג) מפייסא הוינא ליה ומחיל לי ואפי' במשכון מפייס הוינא ליה ויהיב לי משכונא ואפי' ב"מ דוחק ע"כ טעמו מסק לה דירושלמי וגרסה דהטעם משום שיכול לומר לו הייתי מוצא הרבה בני אדם שהיו פורעין עבורי כי דרך אהובים שמרחמים על אהוביהם להזיל מן הצער הוא דהיינו מעין אותו טעם והא דקרי בחזקת הבתים (ב"ב דף גג.) מזבית ארי נתן צ"ר והועיל נטל צ"ר והועיל דסבר מינה מיהא והואיל מינה מיהא אע"פ שמהזילה מהפסד שהיה נהר שטופה לא נקט לשון מזבית ארי לענין שיפטר חבירו משכר הברכתו אלא כלומר דאין זה חזקה דאין זה תיקון כמו רפך זה פורחא או נעל וגדר ופרך אלא מגין עליה פורחא שלא תבא לדיד קלקול ורבינו גרשון פסק בתשובה אחת על אנס עכו"ם שאנס ביתו של ישראל ובה ישראל אחר ולקחו ממנו שלא יחזיר לבעלים חנם אלא רש"י פ"י בהטקין (ב"מ דף נא: ג) גבי עכו"ם הכא מחמת חוב ומחמת אנופיות אין זו משום סיקריקון שאם החזיק עכו"ם בקרקע של ישראל מחמת חוב שהיה לו עליו או מחמת אנופיות בגול בעלמא ואינו מסור בידו להגרו אין זו דין סיקריקון אפילו אם שהמה י"ב חדש לא תבא רציע לבעלים כתיקון חכמים אלא מחזיר לו הקרקע בחנם דכיון דאין סיקריקון לא גמר ומקני מדי ואע"ג דשהמה י"ב חדש לא תבא רציע לבעלים הלכך אין מכירת עכו"ם מכירה כלל ור"י אע"כ דלא מבעיא במקום שאם לא קנאו ישראל לא היה חוזר לבעלים לעולם שהיה מוכרו או נותנו לעכו"ם אחר והיה אבוד מן הבעלים לגמרי דלא חשיב מזבית ארי כיון שמזילו מן ההפסד ואפי' קנאו בשויו מזילו מהפסד הוא כמו מקדים בדושים ובמקלות בשכר דאמרין שנותן שכר עד כדי דמיהם ונ"מ לכשרא דחיותא או לטרחא יתירתא אלא אפי' יודע ודאי שאם לא מהדר זה לקנות היה חוזר לבעלים בדמים הללו כל שעה שירצו דהשתא אין מזילו מן ההפסד אע"כ אין לדמותו כלל למזבית ארי דכיון שיצא הבית מחזקת ישראל ובא ליד הנכרי וזה מוציא מיד הנכרי ומחזירו ליד ישראל לא דמי למזבית ארי ונוטל מה שהנהו ואוסף היהודים הצורחים מעירים והשר מחזיק קרקעותיהם שאין בהן טסקאות ואפי' יש בהן טסקא אם הניח הקרקעות ביד אחרים לפרוע מהן טסקא אומר ר"י שאם בא ישראל וקנאו מיד השר מחזירם לבעלים ונוטל מה שהנהו דאין זה דינא דמלכותא אלא גזילה כי ראינו במדינה שצבידומי שמשפט היהודים לעמוד כמו פרשים בכל מקום שירצו וצדיק מלכותא היו מופסין שלא יחזיקו המושל בנחלת היהודים כשאילו מעירו וכן היו נוהגין בכל ארץ צורגוי"א ואם יש שר שבא לשנות את הדין ולעשות דין לעצמו אין זה דינא דמלכותא שהרי זה הדין אין הגון כלל ודמיה למוכס שאין לו קצבה (לקמן דף ק"ה) והיכא שמשבית נכסי חבירו אין דומה כלל למזבית ארי כגון יורה למחן שדה חבירו ונטעו שלא ברשות ומקף את חבירו משלם רומותיה וכגון ההוא דהאומנין (ב"מ דף ק"ה) השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו דנוטל מבעל הבית מה שהנהו ואין להקשות בשטף נהר חמור חבירו למה אין לו אלא שכרו למה אין לו כל הפסדו דכיון דבעל חמור עומד שם מה לנו לעשות לו תקנה שלא מדעתו אם יראה יתנה (ע"ס) המזיל לשלם חמורו ועוד דע"כ מיייר שיכול להזיל על ידי הדחק דאל"כ לימא ליה מהפסד קוצינא כדאמרין התם על חזית של דבש ומי"מ שכרו נותן לו דמסתמא יחיא ליה שכל מי שזיל יטול שכר כל זמן שלא ימחה בידו כיון שאין יכול להזיל אלא ע"י הדחק: **שנו אלא באותה ערוגה.** דכיון שחללת נפילתה באותה ערוגה באונס אינו חייב להעלותה מאותה ערוגה אלא מערוגה לערוגה הוי כשדה אחר: שמיין

עין משפט
גר מצוה

(ד) **שְׁמִי** בֵּית כֹּהֵן בְּאוֹתָהּ שְׂדֵהָ. פִּי' בְּקוֹנְטֵרס (ב) (צִרְס פִּיקִין)
שֶׁסֶם אֶלֶּה עֲרוּגָה אֶחָת שְׁמִין אוֹתָהּ אֶלֶּב בֵּית סָהָ כֹּהֵן
הִיטָה יֶפֶה קֹדֶם שֶׁאֶחָלָה מִמֶּנָּה וְכֹהֵן הָיָה יֶפֶה עֲכָשִׁי וְקֶשֶׁה לִרְ"י
דֹּאֵי אֲזִיטָה סָהָ קָאֵי ה"ל לִמְיָמֵר כֹּהֵן הִיָּה יֶפֶה וְכֹהֵן הוּא יֶפֶה
וְכֹהֵן יֶפֶה וְכֹהֵן יֶפֶה וְכֹהֵן יֶפֶה וְכֹהֵן יֶפֶה וְכֹהֵן יֶפֶה וְכֹהֵן יֶפֶה וְכֹהֵן יֶפֶה

תורת אור השלם
 1. יביע איש שדה א
 2. וישלח את עבדו
 3. ויבדוק שדה אחר מיטב
 4. ויחזיק רמז
 5. שכל: כח טוב ד
 6. ויחזיק רמז

הגהות ה"ר"א
 [א] וכן' ד"ה שמים כי
 יצ"ל דשמים פה אלה. כי
 יצ"ל ויבא' כי דבר אחר
 אכלה פחות מאלה
 שמים כיצ' ולפי' נפחות
 מתכנס:

קטמיה נטיעה. זהמה
שכנסה לרשות היצן
והיורה, קטמה נטיעת היצן
כמה שמין אותה (תחבות
(קה). שתי כסף. שמי
מעוט (שם). חזיר. שחם
של תבואה חטין ושעורין
בעדן ירק (לקחן קיט:).

ועוד קשה דפרצין בגמרא אכלהו
 אמוראי מהא דתניא אכלה קב או
 קביים רואין אותה כאלו היא ערובה
 קטנה ומשערין אותה מאי לאו בפני
 עמיה תקשי ליה (ו) מממני דקמי
 שמשערין אותה בזית סאה (א) וגרסה
 לפרש דשמיין בית סאה דקמי היינו
 בית סאה הנחלל שמיין בראותה שדה
 דקמתי סיפא במילתא דר"ש אם
 סאה סאה אם סאתים סאתים ולפי
 שלא פ"י משמתיין בזית שמיין אותה
 אלא שבאותה שדה שמיין אותה מפרש
 בגמרא היכי שיימיין ומפרש ר' יוסי
 בר חנינא סאה בששים סאין בין אכלה
 פחות בין אכלה יותר לעולם שמיין
 סאה בששים ומשלים לפי החשבון חזקיה
 אומר קלח בששים קלחים כלומר
 לעולם מה שאלכל בששים שיעורין
 כמותן ר' ינאי אומר תרקב בששים
 תרקבין ובין אכלה פחות או יותר
 משלם לפי חשבון ולר' ינאי משביח
 יותר מויק מלר' יוסי בר חנינא
 דקרחת תרקב אינה ניכרת בשלים
 סאין כמו קרחת סאה בס' סאין
 דלאמר רב פסא דלזין שמיין כור בס'
 כורים מפני שפוסם מויק ואע"ג
 דקמי במתמתיין בית סאה בראותה
 שדה לרבי ינאי לא לשיעורא נקטינן
 סאין משערין זו כלל אלא בתרקב
 משערין וגרסה לר"י דכי משערין
 למר בתרקב ולמר בסאה לאו בזית
 סאה זרע קאמר דהוי ג' על ג' דלזין
 דומה שדברה משמתיין בזה דבזהמה
 אחת איירי ומאי אכלה כל זה אלא
 בסאה פירות קאמר דמשערין דקמתי
 אם סאה סאה ואין לתמוה על לשון
 בית סאה דקמי במתמתיין דלזין

שהפירות מחוזרין לקרקע שייך שפיר לקרות לסאה פירות הנאכל צית סאה והא דפרין בגמרלא אצרייתא האי ולא צית כור ולא כור מצעי ליה היינו משום דצרישא קתני קב וצסיפא צית כור ומיהו

ואי הוה מפרשין דצנית סאה זרע קאמר כגון נ' על נ' הוי ניחא וכו' אין להקפיד דלפעמים קרי נמי לצית כור זרע כור סתם ומסיק דארבעה קצ

הכונם פרק ששי בבא קמא

וּלְחַטְמוֹרֵי צִוּוֹה. לְהַשְׁמֵר וּלְהוֹדֵר צִוּוֹה: הִיכֵי שְׂיִמְיִן. לְצִית סָאָה
דְּמַתְנִי: סָאָה בְּס' סָאָן. הֵאִי צִית סָאָה דְּקַתְנִי צִמְתְּנִי דְּבִצְבִיל
עִירוּגָה אַחַת שְׁמִין צִית סָאָה לֹאֹ צִית סָאָה בְּאַחְדֵי נִפְשָׁה שְׂיִמְיִן
דְּמַכְחִישִׁין לִיה לְמִזְוִק סָאָה שְׂבִית סָאָה מַנְכְּרִת בִּיזְוִק לְפִי שְׁמוּעָה
רַבָּא אִלְפִין חֲזָאֵי לִיבְרָה וְיִנּוּ אִלְפִין

ולאסממורי בגוה תיקו: כיצד משלמת מה שהזיקה וכו': מנה"מ אמר רב מתנה דאמר קרא יובער בשדה אחר^א מלמד ששמין על גב שדה אחר האי ובער בשדה אחר מבעי ליה לאפוקי רה"ר א"כ לכתוב רחמנא ובער בשדה חבירו א"נ שדה אחר מאי בשדה אחר ששמין על גב שדה אחר ואימא כוליה להכי הוא דאתא לאפוקי רה"ר מנלן אם כן לכתביה רחמנא גבי תשלומין ומיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם בשדה אחר ל"ל דכתביה רחמנא גבי ובער ש"מ תרתי היכי שיימינן א"ר יוסי בר חנינא סאה בששים סאין ר' ינאי אמר ב' תרוב בששים תרובים חזקיה אמר ב' קלח בששים קלחים מיתיבי אכלה קב או קביים אין אומרים תשלם דמיהן אלא רואין אותה כאילו היא ערוגה קטנה ומשערים אותה מאי לאו בפני עצמה לא בששים ת"ר אין שמין קב מפני שמשביחו ולא בית כור מפני שפוגמו מאי קאמר א"ר פפא ה"ק אין שמין קב בששים קבים מפני שמשביח מזיק ולא כור בששים כורין מפני שפוגם מזיק מתקוף לה רב הונא בר מנחם האי ולא בית כור ולא כור מבעי ליה אלא אמר רב הונא בר מנחם משמיה דרב אחא בריה דרב איקא הכי קתני אין שמין קב בפני עצמו מפני שמשביח ניזק ולא קב בבית כור מפני שפוגם ניזק אלא בששים ההוא גברא דקץ קשבא מחבריה אתא לקמיה דריש גלותא א"ל לדידי חזי לי ותלתא תאלתא בקינא הוו קיימי והוו שוו מאה זוזי זיל הב ליה תלתין ותלתא ותלתא אמר גבי ריש גלותא דראין דינא דפרסיתא למא לא אתא לקמיה דר"נ א"ל בששים א"ל רבא אם אמרו בנקי ממנו יאמרו בנקי גופו אמר ליה אביי לרבא בנקי גופו מאי דעתך דתניא המבכיר כרמו של חבירו סמדר רואין אותו כמה^א היתה יפה קודם לכן וכמה^ב היא יפה לאחר מכאן ואילו בששים לא קתני אטו גבי בהמתו נמי מי לא תניא כי האי גוונא דתניא^א קטמה נטיעה רבי יוסי אומר גוזרי גזירות שבידושלים אומרים נטיעה בת שנתה שתי כסף בת שתי שנים ארבעה כסף אכלה חזון רבי יוסי הגלילי אומר נידון במשווייר שבו וחכמים אומרים רואין אותה כמה היתה יפה וכמה היא יפה אכלה

לקרות לסאה פירות הנאכל
תא האזי ולא בית כור ולא
גי קב ובסיפא בית כור ומיהו

אמר כגון נ' על נ' הוי נוחא טפי אע"ג דבגמרא נקט לכו
מי לבית כור זרע כור סתם כדאשכחן צפרק המקבל
ומסיק דארבעה קצין לכור זרע קאמר:

שמע דקאמער ותלמא מאלמא צנינא הוו קיימי ומאלי ה
מר גופי קנו דקלי וקשה דצפ"ק דע"ו (דף ד:) מנ דק
שאחד קרוי דקל סמס ואחד קרוי חצב דהיינו קשנא וצנע
דקל פרסאי דאמר לקמן הלכמא כוומיה דריש גלותא ד
דקשנא דקלא פרסאה אי אפשר לפרש כן:

(א) [לקמן גט:] (ב) נ"א
היה. רש"ל (ג) כתובות קה.,
(ד) שייך לעיל במשנה,
(ה) [רש"ל:] (ו) גי' ת"ח
אמתני' וכן הוא צ"ה השואל
פס: וע"ש.

היכי שיימינן אמר ר'
חנינא סאה בס' סאין וכו'.
פי' כלהו אית להו דאין

[illegible]

ועדנו סומד, רואין אותה כמה היתה יפה וכמה היא יפה, ולא קתי בששים. אטו בנזיקי ממונו מי לא קתאני מי האי גונא, והתניא קוטמי נטיעה ד' יוסי אומ' גזירי גזירות שבירושלם אומ' נטיעה בת שנתה שתי כסף בת שתי שנים ד' כסף אכלה חזוי כול'.

המשך הנספח בעמוד הבא.

[illegible]

מסורת הש"ס

(א) [ב"ב כו, ב] (ג) [לעיל כו]:
 ב"ה יג: חגיגה י: סנהדרין
 סב: זבחים מז. כרימות
 יט: א [לעיל ה: לקמן
 סא: ד] (ד) [לעיל נא. ושם
 נסמן, ה] (ה) [ד"ה אמר,
 ו ר"מ מ"י, ו] רש"ל מ"י,
 (ח) [ד"ה ויקא], (ט) ז"ל לרי'
 יוסי יעב"ז.

1. וַיֵּרָא מִלֹּאךְ יֵאָלִי
לִבְלֹבַשׁ אֶשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּהָרָה
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַהֲרֵגָה עֵבֶר
בְּקֶשֶׁת וַהֲסֵהָ אֵינֹו אֶבֶל:
שְׁמוֹת זֶה

2. בּוֹרָא נִיב שְׁפִתִים
שִׁלּוֹם שִׁלּוֹם לְרוֹחוֹ
לְרוֹחוֹב אִמֹר יֵאָלִי
רֹפְאֵתִי: שְׁמֵיהֶן יוֹט
כִּי תִצָּא אֶשׁ וַהֲמָאָה

3. צִיִּים וַהֲבֵל גִּדְּסָא וְגִדְּסָא
וַהֲקִימָא אֶל שְׁדֵדָה שֵׁלם
יִשְׁלֵם הַמְבַעֵר עַל
הַבְּעֵדָה: שְׁמוֹת כֹּה

4. וַהֲקִימָתָא אֲגִדָּת אֲבוֹב
וַהֲבֵלָתָם בְּדִם אֲבוֹב אֲבוֹב
וַהֲנַעֲמָלָא אֶל הַמְשִׁקּוֹף
וַהֲבֵלָא שְׁתֵּי מַחְזוֹת זֶה
וַהֲבֵלָא תִצָּא שִׁקָּה וַהֲמָם
לִמָּה תִצָּא אִישׁ מִפְתָּח
בֵּיתוֹ עַד עֵקֶד:

שמות יב כב
5. ואמרת לאדמת
ישראל כה אמר יי הנני
אליך והוצאתי חרבי
מתערה והכרתי ממך
צדיק ורשע;

יחזקאל כא ח
6. הַצִּדִּיק אָבָד וְאֵין אִישׁ
שֶׁם עַל לֵב וְאִנְשֵׁי חֶסֶד
נֹאסְפִים בְּאֵין מִבֵּין בִּי
מִפְּנֵי הָרָעָה נֹאסֶף
הַצִּדִּיק: יִשְׁעִיהוּ נֹזֵא

גמ' או מיבעי ליה לחלק.
עין חולין דף פו ע"ב תוס'
ד"ה לחלק וז"ע:

סילתא או שראגא דההוא

ודאי מעשה דירידה קא
 נעלמו וקיימאן לא דהרי ואן
 עגוב בר דרשי וואס
 משמיעה דחזקיה דהוא
 רבין ר' יוחנן פליגי עליה
 כיון דבהדיא לא אנשכחן
 פלוגמיהו לא דחזין לך
 [יוחנן]. [באז] וואס יודע
 המונח חייב מאן דהאי
 לכתוב לא משתבש
 וקיימא בלבת אש ומאן
 יודע? יביח לא משתבש
 דכתי' ורוב יב' שפוטין.
 תירווחו הוה אלא טעמא
 ... [ובתה הרוח כולן
 שפוטין. ת"ר] יליב
 [בלבת] הוה אש [ש
 כולן] כדי ללכתווא
 חייב ואם לאון פטור]...
 [צ"א] זה. [ש] ורואה, עצים
 שפוטין, שילוח, עצים
 קטנים, שראג, נ"ר, יזרא
 וטעמא דצטרא צטורין.
 וטעמא דמומי שלא נשך
 משתפיח אלא דער פיר
 בשטח פון הגרון הוה חייב
 חסם לפיכך חייב ודא
 לזוהר ודא מסייעת. פ"א
 וואס מבלב בכל כחו
 אלא מנשב ע"ג האור,
 וליבתי תרתי.

מלכא דבשבת אע"פ שהרוח
שקורין פלי"א: מזל אחר.
מזויה. כשמתחיל ללבוש לא

סלתא שרגא דההוא וו
שלח ביד פקח הפקר
בר יצחק מאן דתני ל
דתני ניבה לא משתב
משתבש דכתיב יב
ניבה לא משתבש דכ
לבתה הרוח כולן פטור
הרוח אם יש בלבויו
לאו פטור אמאי ליהוי
אמר אבוי הכא במא
מצד אחד ולבתו הרו
כגון שליבה ברוח מצ
שאינה מצויה ר' זור
צמורי רב אשי אמ
ורוח מסייעתו ה"מ
מחשבת אסרה תוח
בעלמא הוא וגרמא
השולח את הבערה ר'
או עפר חייב שנאמר
קוצים ונאכל גדיש או
ישלם המבעיר את ה
למה לי דכתב רחמ
ושדה צריכי דאי כת
קוצים הוא דחייב רח
גבייהו ושכית דפשע

אש גבירה ואל שכיני
א גדיש חייב רחמנא משו
א יצמא לא קמה למה לי כ
אנאזקי ממון באש קמה לכ
א קומה מנא להו נפא
א ורבנן לחלק מנא להו
א חמנא או הקמה כתב א
א אבניו ולכתוב רחמנא
א הוה אמינא מה שבשרד
א תן אין פורענות באה לעול
א מן הצדיקים תחלה שנאמ
א מן שקוצים מצוין לה וא
אכל גדיש ואכל גדיש
א תאני רב יוסף מאי דכר
א שניתן רשות למשחית
א תחיל מן הצדיקים תחלה
א כובלי האי נמי לאין דוי
א הרעה נאסף הצדיק א

צות חייב ואם לאו פטור אפי' על ידה ללכות דלא שכיח שיהא זה אע"פ ששניהם מנזר אחד וירוח מביעתהו הני מילי אע"ת ולכי מיבי בגרמא ויחייב תורה לא חייבה אלא מבשרי ולא ! גרמא בזקין פטור ומר דר אשי דהכא דהם לענין חיוב הני דרמא אע"ג דלא חשיב נזקם דרמא ליה דחזיל ומכה עד שמוק ככה אדם לבדו בלא נראה להם שנים אצלו עלים ורס פירש כל צ"ח אצל בירושלמי דז' שהוא תלוש מן הקרקע אפי' דז' שהוא תלוש מן הקרקע אפי'

לִיבָה וּלְבַתָּה הָרוּחַ אִם
פְּטוּרָה. בְּשִׁאֵין בְּרָה
בְּשִׁישׁ בּו כְּדִי לְלִצוֹת אֶפְיִלָּה
יִתְחַיֵּב דְּבָלָאוֹ אִיבָה נְמִי הָ

אי מעשה דידיה גרמו:
חייב וכו': אמר ר"ג
ה לא משתבש ומאן
מאן דתני ליבה לא
אש ומאן דתני
ב² בורא ניב שפתים:
ן: ת"ר *ליבה ולבתה
ללכותה חייב ואם
בכורה רוח מסייעת
עסקינן כגון שליבה
מצד אחר רבא אמר
ה ולבתו הרוח ברוח
אמר כגון דצמרה
כי אמרינן זורה
ענין שבת³ דמלאכת
אבל הכא גרמא
נקיין פטור: **מתני'**
כלה עצים או אבנים
כי תצא אש ומצאה
קמחה של השדה שלם
ערה: **גמ'** אמר רבא
קוצים גדיש קמה
רחמנא קוצים ה"א
א משום דשכיח אש
בל גדיש דלא שכיח

דפּשע אַמאָ לאַ וואָ
דעפּסד מרובּה הוּא
זי קמא בגלוי אָף כל
לי לרבות כל בעלי
הוּא מאָו הקמא ורבי
קאָו להוּ מאָו השדה
השדה שדה למה לי
שדה וּלֹא בעי הנך
אין מידי אַחרינא לא
אלא בזמן שהרשעים
כי תצא אש וּמִצָּאָה
נָה מתחלת אלא מן
נאמר אלא ונאכל
ב' ואתם לא תצאו
ינו מבחין בין צדיקים
ונאמר 'והצרכת ממך
א"ל אבי' מִיבּוּתָא
רבי יהודה אמר רב
לעולם

שצסיוע הרוח מלצה דלל
ערף גשיצת הרוח עס
ימי הלימוד חס והרוח קר:
שבת דמלאכת מחשבת
זאלט ערשט ערשט
גורם (אלל) הצערה ע"י
: אזי דפריך גבי רקמא צ
החקה חשיב גירי דיליה ורפין
החם אלל גרמא דפסור מ
רוח דאס כן לא הוה מני לי
אור וליבו שריצט ואין צכ
שמע דמרי צילנט וכל
האז תלוז מן הקדקדס

בליבויוו כדי ללכות חייב ואם לאו
בפני עמנו כדי ללכות מיירי דאי
קיס צליצוי המלצה כדי ללכות למה
הולך ומזיה אלא ודאי כשאין צרות

כדי ללבוש מיירי ולכן כשיש צליצור
כדי ללבוש חייב המלנב כי הוא עשה
הכל דהוא ליה כמו זה יכול וזה אינו
יכול דחשיב אינו יכול מסייע שאין בו
מממש בפרק המלניע (שבת ד. ג. וס"א)
אין צליצור כדי ללבוש אע"פ
בדוח אין כדי ללבוש פטור
מחייב משום אשו אלא אם כן
עשה כל כך בפני עצמו בלא סיוע
או דבר אחר שיכול להזיק
מזהירות מזהירות אחר גמר המעשה
הדבר משמע המצביר את המעשה
שפני עצמו עשה את המעשה שיכול
להזיק בדוח מזהירות ולכן כגון פטור
בדלא ליצור לא הימא יכולה להזיק
ההליצור היינו גמר עשייתו לא עשה
המלנב בפני עצמו ופ"ק אמאי פטור
ליהי' כשעושה הליצור ע"כ סיוע הרוח
בכאילו עשה בפני עצמו כמו לענין
שבת דחשיב וזרה ורוח מסייעתו
מכאן בפני עצמו ופ"ק אדיי אבא
אמאי פטור כגון שיהיה אף אבא

[illegible]

ממציאה. וה"פ אם יש בליציוו כדי ללבוש עם רוח מנייה חייב לחשיב כחילו עושה הכל בפני עצמו ואם לאו לצאת בליציוו בדין רוח מנייה שסמךעמו נעשה המלצה פטור דבריו שאינה מנייה לא הוה ליה לאסוקי רבי וירא אמר בגון רצמרה צמור. לא נפח בזור כעין גשמייה הרוח חלל חוס הכל פטר הורא על האור ללבוש והכי אמר ר' יוחנן

[illegible]

ב א מ"י פ"ד מהל' מקי
ממון הלכה ז ועין
השגות וצמ"מ סמג עשין
טוש"ע ח"מ סימן תיח
ע"ף ט ועין שם צה"ה
וצ"ח:

[רצ אלפס במקומו ועוד
בב"ב פ"ב דף קסו]:
ג ד מ"י שם הל' ח
טו"ש"ע שם סעיף ב:

לעזי רש"י
פלי"א [פיל"א]. יעה.

מוסף רש"י

תָּא. עֵינִים קָטִינִים
 יָקִים, דִּהְיִי וְדִהְיִי פֹשֶׁעַ
 אֵל (לְעִיל בְּב.). דְּמִלְאכָתָּ
 חֲשֵׁבָתָּ אֶסְתֵּר תּוֹרָה.
 שְׂמֵכָה פֶּרֶשׁ שֶׁנָּה
 מְלָכָתָּ הַמֶּשֶׁק בְּיָקִיל
 וְשֵׁם מְלָכָתָּ מִחֲשֶׁבֶת
 יָצִי (בִּיצֵה יָג.) שֶׁהָעִשָּׂה
 וְשֵׁם מִתְּחִיל לְמִלְכָּה
 עוֹרֵר אֵלֶּה שֶׁשָּׁגַג בְּשִׁבְתָּ אוֹ
 מִלְכָּה שֶׁנִּמְלָכָה וְזָמַר
 בָּחִים מִן. וְכַעֲזִי חֲגִיגָה
 שֶׁחֲשַׁב לַעֲשׂוֹת וְשֵׁם
 נִהְיִי (בְּב.). שֶׁחֲשַׁב
 מִתְּחִיל לְמִלְכָּה וְזֶה
 (בְּרִיתוֹת יִי.).

עין משפט נר מצוה

נר ארבעה ימים פ"ח מהלכות
מזבח ומזוק הלכה [א]
ג ג סגן שני פה טושיע
ח"מ סימן שפ"ט ע"פ ג'
נר ב מ"י פ"ה מהלכות
מזבח הלכה ג:

תורה אור השלם

1. ולקחתם אגדת אהוב
וטבלתם בדם אשר בפה
והנחתם אל המשקוף
ואל שתי המזוזות מן
הדם אשר בפה ואתם
לא תצאו איש מפתח
ביתו עד בקר:

שמות יב כב
2. לך עמי בא בחדריך
וסגר דלתך בעדך חבי
כמעט רגע עד יעבר
ועם ישיעו כי כ
3. מחוץ תשגל תרוב
ומחזירי אימה גם בחור
גם בתולה יולק עם איש
שיחיהו לב כה
4. כי עקל מות בחלוניו
בא בארמנותיו להכרית
עולל מחוץ בחורים
מירחות: וימחה ט
5. ויהי רגע בארץ וירד
אברהם מצרימה לגור שם
כי כבר תרעב בארץ:

6. אם אמרנו נבוא העיר
והרעב בעיר ומתנו שם
ואם ישיבנו פה ומתנו
והקנה או תשרה שלם
ישלם המעבר את
העברה: שמות כב ה
8. פלך את יתחיה
שפר חרון אפו וצא את
בציון ותחיה ויתחיה:
איכה ד יא
9. ואני אהיה לה נאם יי
חומת אש שביב ולכבוד
אהיה בתוכה:

10. ויתאחד דוד ואמר
מי ישקני מים מבאר
בית לחם אשר בשער:
ויבקעו שלשת הנגרים
במנהג פלשתים וישאבו
מים מבאר בית לחם
אשר בשער וישאו ויבאו
אל דוד ואל אבא
לשתותם וישק אתם ליי:
שמואל ב כג טו-טז
11. תבל ושיב רשע
גולה ושלם בחקות
החיים הלך לבלתי
עשות עול חיו יתה לא
ימות: ויחזקאל לג טו
12. ואחריו שקא בן
אנא הקרי ויאספו
פלשתים לחיה ותהי שם
חלקת השדה מלאה
עדשים והקטן גם מפני
פלשתים:

שמואל ב כג יא
13. הוא היה עם דוד
בפס דמים והפלשתים
נאספו שם למלחמה
ותהי חלקת השדה
מלאה שעורים והקטן
גם מפני פלשתים:
דברי הימים א יא י
14. ויתיצב בתוך
החלקה ויצליק ויהי את
פלשתים ויעש יי תשועה
גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

גדולה: שמואל ב כג יב

מסורת הש"ס

(א) צ"מ נב. ע"ש;
(ב) גי' הרמב"ם בקדושת;
(ג) ס"א דמלא ועיין רש"י;
(ד) מהרש"ם מ"ו, (ס) פלא
פ"ע (מ"א) צ"ב נה. מנחות
ע"א: מ"כ פ' קדושים;
(ו) ג"א עליו, (ז) בסיף;
במתיבתא, (ח) וועי' מוספות
חולין נד: ד"ה כסלנץ.

תורה אור השלם

1. ויבקעו שלשת
הגברים
במחנה
פלשתים וישאבו מים
במבאר בית לחם אשר
בשער וישאו ויבאו אל
דוד ולא אבה לשתותם
ויסך אתם לוי;
שמואל ב כג טז

מוסף רש"י

ואלו מפסיקין לפאה.
למט מטי פלות (מנחות
ע"א). הנחל. כען נחל
איתן אשר לא יעברו בו
ולא חרע. קרקע קשה
מלא מרירות ואכזבי שאין
רואי לזרע. ורש"י ב"ב
(נח). והשלוש. קבולת
מי גשמים (שם) ואם יש
שם וירעה מכאן ומכאן
טקן פאה לכל אחד ואחד,
דהיא שלולית מפסקת
לה (מנחות ע"א). ודרך
הרבים. ט"ו אמה (שם).

ה"ג קראי למה לי ולא גרסינן תרי: מדי גמרא שנתו ליה. לא
נזכר אלא ללמוד הלכה כמו ששלחו לו ומאי ולא אזה: דענד
לשם שמים. כיון דליכא איסורא גבי איניש דעלמא: מתני' דרך
הרבים. י"ו אמות מעגלות דדגלי מדבר יליפין במסכת שבת ד'
(נח). גמ' סנה דידן קא חשיב
מלמעלה למטה שש אמות או חמש
אמות או ד' אמות פטור. דס"ל עד
עד ככלל. וכולן שוין בד' אמות דפטור
למנא דידן עד ועד ככלל למנא כרא
עד ולא עד ככלל: ואפילו כזזה
קוים. אפילו היתה שדה שקופלת
א[נש] האור מעל לגדר מלאה קוים
שנות האש לצער זה ולדלג פטור:
לא שנו. דפטור: אלא בקולחת.
אש שקולה מתמר ועולה למעלה:
אזל נכפפת. שהרות מטה אותה
וכופה לגדרין ומפסיק השלשבת
ודולגת לשון מורי. ליטנא אחרינא
נכפפת אש מנוכה הולכת ונסרכת
בעצבים ובקסמים שעל גבי קרקע
הלך אפילו עברה דרך רה"ר רחצ
מחל חייב: כמה דברים אמורים.
דאש עברה דרך רה"ר פטור:
שוליים. לקמיה מפרש: ר"א.
במתניתין (ע"ב): אריטא דדלא. יאור
קטן שדולין ממנו ומשקין שדות:
מאן דאמר נהר ממש אע"ג דליט
זיה מיא. דהואיל ורחצ הוא בדרך
הרבים: מפסיקין לפאה. הנחל
שדה מכאן ושדה מכאן ונחל עמוק
באמצע חייב להניח פאה מכל אחד
ואחד: דרך היחיד. ארבע אמות:
שולין. מתקצצין כמו מן השלל של
ציצים (בבא דף טז). דבר אחר לשון
שלל ומלקוח (בבבא דף טז). דבר
המקובץ: שמחלקה שלל לאגפיה.
שמסקין אותן ממנה והן עושין פירות:
באגני

או נהר: רב אמר נהר ממש ושמואל אמר אריטא דדלאי מ"ד נהר ממש
אע"ג דליכא מיא ומ"ד אריטא דדלאי אי אית ביה מיא אין אבל לית ביה
מיא לא תנן התם ויאלו מפסיקין לפאה הנחל והשוליות ודרך היחיד
ודרך הרבים מאי שוליות אמר רב יהודה אמר שמואל מקום שמי
גשמים שוללין שם רב ביבי א"ר יוחנן אמת המים שמחלקת שלל
לאגפיה מאן דאמר מקום שמי גשמים שוללין שם כ"ש אמת המים ומאן
דאמר אמת המים אבל מקום שמי גשמים שוללין שם לא מפסקי דהנהו

הכונס פרק ששי בבא קמא

סא.

ה"ג א"א למאן דאמר טמון באש תרתי קראי למה לי. אכל הא
לא צעי דלמה לי כלל קראי דחד קרא אנטרין לכל הפחות
משום צעיר דטמון והא דכתיב ויליה לר"י היליה שלא הניח
לשרוף כדי שלא יחייב בטמון ולרצון שהלך את המזיק שלא נחייב

לשלם אכל תרי קראי למה לי דלמ"ד
לאחלופי אע"פ שאם לא היו עדשים
היו צריכים לשלם אש מותר ליעול
שעורים על מנת לשלם דמים מ"מ
הוציר עדשים לפי שהיו מזומנים שם
והיו רואים לפרעם תחתיהן ולמ"ד
להליל טמון צמון חצירו מיעבד
ליה בשעורין דלא חשיבי כל כך
וצעדים דחשיבי טובא אלא למ"ד
טמון תרייהו למה לי וצקוטטרס גרס
קראי למה לי: מאי וא אבה דוד
לשתותם. הוה מני למימר אחד מהנך
דמיעבד ליה עס טמון אלא משמע
ליה דלכל מילתא דליציעא ליה קאי
ומכאן קשה לפי פירוש הקוטטרס
דמעשה בל לפיו ששרפו אנשי גוים
והיו זה כלים טמונים דלפירוש זה
ליה למימר אכל אזה דוד לשמות
היינו שלא ראה להפטר מחמת
שהוא מלך:

עברה גדר שהוא גבוה ארבע
אמות. בגמרא מפרש

ארבע אמות משפת קוים ולמעלה
ונראה לר"י דאיידי שאין הגדר גבוה
מן השלשבת שאם היה גבוה יותר
מאי קמפלגי בין קולחת לנכפפת מה
לי זה ומה לי זה כיון שהגדר גבוה
מן השלשבת מה יכולה להזיק אלא
ודאי בשאין גבוה מן השלשבת איירי
ומהו כשאין עני הדליקה גבוהין מן
הגדר איירי שאם היו גבוהין מן
הגדר מה מועיל שהגדר גבוה מן
הקוים הרי הוא כאלו היתה המדורה
על הגדר אלא כשעני הדליקה שום
לגדר איירי או מנוכים מן הגדר ועוד
נראה דגבוה ד' אמות דקתני אע"י
הדליקה קאי שהגדר גבוה מעני
הדליקה ארבע אמות וכן פסק בל
להסיף בגמ' שמשפת קוים ולמעלה
נמי צעין ארבע אמות אכל פשיטא
דמתניתין אע"י הדליקה קאי ולשון
עבר לא שייך אש לא היה הגדר
גבוה מעני הדליקה אע"פ שהשלשבת
עולה למעלה מן הגדר:

והתניא עברה גדר בו'. אומר
ר"י דאי גרסי' בצרייתא

עד ובמתניתין לא גרסינן עד לא ינחל
דלא שייך למפרך כלל דפשיטא
דצרייתא מלמעלה קא חשיב דצעין אחר לא מיפרש אלא עד ולא עד ככלל דכלל מקום ד'
לא קתני עד דבארבע אמות פטור ואפילו קתני במתניתין עד כמו בצרייתא אין שייך להקשות דפשיטא דמתניתין לא מיפרשא אלא
מלמעלה למטה ובצרייתא לא מיפרשא אלא מלמעלה למטה אלא אי במתניתין קתני עד ובצרייתא לא קתני עד אז שייך למפרך שפיר
אי נמי צנייהס אין עד שייך למפרך שפיר דמתניתין קתני עד' אמות פטור ובצרייתא קתני חייב וא"ת אי צנייהס אין עד אלא
אנטרין לגויי מתניתין מלמעלה למטה ובצרייתא מלמעלה לימא מתניתין ד' אמות דוקא בלא עד ובצרייתא מיפרשא צעד ו"ל דכיון
דלא קתני עד לא כאלו כאלו סברא הוא דכי היכי דהך מיפרשא צעד הך נמי מיפרשא צעדי:

לא שנו א"א בקדושת. אגדר קאי וגרס אכל כנכפפת אפי' עד מאה אמה ולא גרס מאה מיל דמיל לא שייך צנוה ולפי הספרים
דגרסי מאה מיל ז"ל דקאי אדרך רה"ר ואין נראה דהא צמון מיימי משנה דדרך הרבים ואמרינן עלה מאן מנא משמע דעד השתא
לא איירי זה אע"ג דצרייתא דמניא כוותיה גרס מיל דכרוחז איירי ולא צנוה דקתני ועי' מ"מ שפיר קלמר תניא כוותיה
דצרייתא מוקמה למתניתין בקולחת: דרך הרבים מאן תנא רבי א"עזר ה"א. אמתינן קאי והו סתם ואח"כ מתמלוקת:
מאן דאמר נהר ממש אע"ג דלית ביה מיא. ואע"ג דצרות הרבים צעי ט"ו אמות הכא כגי צח' אמות מתוך שהנהר עמוק
וגם יש בו קרירות מים שעוצרים בו תמיד: א"ל מפסיקין לפאה בו'. במסכת פאה (פ"ב מ"א) גרס צקדר המשנה דרך
היחיד ואח"כ דרך הרבים ומפרש צירושלמי דמשום סיפא אינטרין למיתני דקתני הכל מפסיקין לזרעים ואינו מפסיק לאילן דקמ"ל
דאפילו דרך הרבים אינו מפסיק לאילנות ועוד [קאן] חשיב שם שזיל היחיד ושזיל הרבים הקצוב צימות החמה וצימות הגשמים והשתא
שזיל היחיד אינטרין לאשמועינן דאע"פ שהוא קטן מדרך מפסיק מאחר שהוא קצוב ודרך היחיד אנטרין דס"ד כיון שאין קצוב לא מפסיק
אע"פ שהוא רחב ושזיל הרבים אנטרין דס"ד אימנא דשזיל היחיד הוא דצעין קצוב דמתניתין קצוב וצימות החמה וצימות הגשמים אכל שזיל
הרבים אע"פ שאין קצוב צימות הגשמים מפסיק קא משמע לן:

שמוחלקת שלל לאגפיה. כשגדלה האמה מתמלאה מים צורות שיחין ומעירות סבצימותיה שמסקין בהם השדות:

עין משפט
נר מצוה

נו א מ"י פ"ד מהלכות
מקד מונח הלכה ג סמג
עשין סט טו"ע מ"מ ס'י
מ"ח סעי' ג ד'
נו ב מ"י שם וגרס
בקדושת עיין במ"מ
טור ש"ע שם הלכה ג
נח ג מ"י שם הלכה ג
טו"ע שם סעיף ד'
נב ד מ"י פ"ג מהל'
מנחות עיין הל' ג:
ה מ"י שם הלכה ג:

רבינו חננאל

אמר רב פסא משפת
הקוצים ולמעלה. פירוש,
משפת קוצים ולמעלה
בעין גדר ארבע אמות, כך
פ"ח צ"ל. אמר רב לא
שנו אלא בקדושת אלא
בנכפפת. פי' כגון אש
נקבת ושרופת מלשון
קדושת באפי' אבל אם היא
נכפפת, כמו קופצת, יש
שנותין קולחת, ופי'
עומדה כמו קולת של כרוב,
נכפפת הולכת ובאה. דרך
הרבים, מאן תנא דאמר
הפטר, אמר רבא ר' אליעזר
היא דתנן במתני' ר'
אליעזר אומר שש עשרה
אמות בדרך רשות הרבים.
פ"ח צ"ל. יש מי שאומר
שיש בה שמונה אמות, כר'
אליעזר דאמר אי יש לו
שש עשרה אמה בדרך
הרבים שידליק האש
באמצע פטור, הנה יבוא
לו שמונה אמות מזה הצד
ושמונה אמות מזה הצד
כשיעור ברייתא. ויש
אומרים מאן תנא דתניא
אם יפסיק דרך הרבים
פטור. ואמר רבא ר'
אליעזר היא דתני שש
עשרה אמה בדרך הרבים.
מאי שוליות אמר רב
יהודה אמר שמואל מקום
שיחמי גשמים שולל. פי'
יורדו ונקיין מלשון כי
ישל יזרח וכתיב וגם שול
תשלו לה. ור' יוחנן אמר
אמת המים המחלקת שלל
לאגפיה, פי' כשתמלא
אמת המים מתמלאין
גדותיה סביבותיה. אבל מי
גשמים לא מפסקי. הנהו

מסורת הש"ס

(א) רש"י מ"ז ו' ר"ט
לד"ל למוחקר ומ"ש חס'
לעיל ד"ה פלגו (ג) רש"י
מ"ז, ג שפוט מ"ה
(ד) כ"ד מ"ה (ה) שפוט כ"ה
(ו) ג' רש"י ל"ב כהנא
דלעיל.

רבינו חננאל

בעי אמרר אליבא דמאן
דיינין דינא
דמסורות עשו תקנת גגול
במסור ומשחב הגמור
ושקיל, אי לא, ועלאת
בתיקו, וקראן לו כל תיקו
דמסורא לקרא ולא
משחב ולא שקיל ולא
מדי, ודאני שפס רבינו
הגאון כספר שבועות
נשבע כמה נעשו ונטול מן
המסור חצי מה שנעשו,
דקראן לו ממוק המוטל
בספק חולקין, ותיקו
דמסורא ספק הוא, ובכרית
אמרין המסור הוא מכו'
אבות וניקוק ולא קנסא
אבות אלא ממוקא הוא,
והוא מפורש בתחלת
המסכת, ולא עוד אלא
דחזין סוגיא דשמעתא
במסקנא עשו תקנת גגול
במסור ממוק חבירו
בדין, ונשבע ושקיל.
ההוא גבש דבש
בכספתא דחבריה וכו'.
בש, פי' בעיטה שהיא
רפיסה ברגל. בכספתא,
פי' ארגז שמשימין שם
הכסף. א"ל רבי יומר לרב
אשי טענו כסא דכספתא
בבירה מאי, אמר ליה
חזינא אי אינש אמר הוא
וכו', פרי' זצ"ל שמע
מינה עשו תקנת גגול
במסור ממוק חבירו
בדין, וישלמי. חד בר
נש אפקיד בהדיה חברה
חד שק צורר ואירעו אונס.
הדין הוא אמר סיגין הוא
מלא ואחרו אמר
מיטבטין הוא מלא. אתא
עובדא קומיה דרב ואמר
הרי זה נשבע ונטול, ר'
יוחנן בעי מהו שיטענו
דברין שאינם ראויין לו.
נשמעינה מן הדא ארסא
דבר וזאת אפקיד בבי חד
בר נש לטרא דרהבא,
מית בר וזאת ומית ארסיה
מלא וזאת, אתא עובדא
קומיה ר' יושעאל בר'
יסי אמר מאן לא ידע דכל
מה דאית ליה לארסיה
דבר וזאת, דבר וזאת הוא,
דיתיהבון לבנו דבר וזאת.
הוא ליה דבר וזאת בין
ברן לבין ובין (ו) ויקרא
אמר יסבון ברן לבא
פלגיא (ומאן) [וכד]
דדקרא רבן יסבון פלגא.
(דמרי) [דמך] ר' ישמעאל
בר' יוסי, אתא עובדא
קומיה ר' חייא אמר אי
מאן מן הדא יתא את
שמע מינה כלום, ויתיהבון
לבנו דארסיה, אמר ליה
מריה דפקדונא כבר יתבת
פלגא, אמר ליה מה שנת
על פי ביד נתת, ובי
שאה נתת על פי ביד
אתה נתת, מהו דיימרון
בנויה דארסיה לבנויה
דבר וזאת הו' לן מאן
דנסיקון, יכילון למימר להו'
לחן מה שנעשה על פי
ביד נעשה, מהו דיימרון
דקרא לברן לבא חלוק
עמכון, ויכיל למימר להו'
מציאה מצאנו, אמר ר'
יצחק לית בין דקרא
לברביא אלא כמי שניתן
להם במתנה, א"ל רב אר

הכונס פרק ששי בבא קמא

סב.

עין משפט נר מצוה

כא מ"י פ"ד מהל' נ"מ
ה"ל יא סג עשין סט
טוש"ע ח"מ סי' מ"ח ספי'
ד':
כא ב מ"י שט טוש"ע שט
ספי' טו':
כא ג ד טוש"ע ח"מ סי'
ללא ספי' ד':
כא ה מ"י פ"ד מהל'
נ"מ ה"ל יב ופ"ו
מהל' חובל ומזיק הלכה ח'
סג עשין סט וס' ע
טוש"ע ח"מ סי' מ"ח ספי'
יג וס' ז ספי' ז וס' שפס
ספי' א':
עא ד מ"י פ"ח ה"ל ז
ומזיק ה"ל יא סג עשין
ע טוש"ע ח"מ סי' שפס
ספי' א':
עב ח ט י ב מ"י שט פ"ו
ה"ל יא סג עשין
טוש"ע שט ספי' א':
עג ד מ"י פ"י מהל' עדות
ה"ל ד ופ"י מהל'
מכירה ה"ל א סג לאון
רד טוש"ע ח"מ סי' נג
ספי' יג וס' ר ט"ז ספי' ח:
עד ב מ"י פ"א מהל'
גזילה ה"ל א סג
לאון קפו טוש"ע ח"מ סי'
שט פ"ו:
עד ג מ"י פ"י מהל'
מכירה הלכה א סג
עשין פט טוש"ע ח"מ סי'
רה ספי' א':
עו ס מ"י פ"י מהל' עדות
הלכה ד סג לאון רט
טוש"ע ח"מ סי' נה ספי'
יג:

גליון הש"ס

גמ' עשו תקנת גגול
במסור. עין לעיל דף נד
ע"א חס' ד"ה תמור.
ולקמן ע"כ חס' ד"ה ילאו
שערות:

מוסף רש"י

תלזה וזבין. מי שחלו
אחיו או עשו לו יסורין עד
שמכר וקבל הדמים ואמר
ולא חס' זבניה זבניה
ולא יוכל לחזור בו (רשב"ם
ב"ב מה).

במה דברים אמורים במדליק בתוך שלו והלכה בתוך
של חבירו אבד במדליק בתוך של חבירו משלם כל מה
שבתוכו. כלומר נדבר שדרכו כגון מורגים וכלי צקר אבל ארנקי
נגדים לא מחייבי רצון אע"פ שדקדקנו וכלל ה"ל דלעיל שיהא
משלם כל מה שבתוכו לרצון כמו
לר' יהודה ה"ל מילי דקמני דקמני
ומודים או היכא דקמני דברי הכל
אבל הכא נמה דברים אמורים קמני
ורצון מילתיהו מפרשי ולא אמילתא
דברי יהודה קיימי:

שאינו משלם אלא דמי שעוריהם.
במדליק בתוך שלו איירי
דאי במדליק בתוך של חבירו שעורין
והגדים חטין למה לא שלם חטין
כיון דחזי להו ובסמוך מדמי להו נמי
לנותן דינר וזכ לאשה ופשעה זו
משמע דהיינו מדליק בתוך שלו והלכה
בתוך של חבירו:

לרבי יהודה דמחייב על נוקי טמון
באש ב'. לרצון נמי הוה
מזי למימר דעשו תקנה בצירה בכל
דבר ונגדים מורגין אלא רצונא
אשמועי' דלרבי יהודה אפי' ארנקי
נגדים עשו תקנת גגול:

עשו תקנת גגול במסור או א.
כתב רב אלפס כגון שיש
עדים שמסרו ואיצד ממונו ואין יודעין
כמה מיקו וכל מיקו דממונא לקולא
ובשם רב האי גאון כתוב שישבע
ויטול מתנה שכל מיקו דממונא
מולקין ואין נראה לר"י לחייב כלל
משום מיקו ור"ת מפרש דהך צניא
כשהמסור מכחיש את הנמסר דומיא
דגגול שבשבעות דגולן מכחישו אבל
אם המוסר עלמו אינו יודע כמה
ישבע נמסר כמה הפסיד ויטול ולר"י
נראה דהך צניא אפילו אין המוסר
יודע דומיא דתקנת גגול כשזכר שאין
המנציר יודע כמה הפסיד הנקח
דמנציר ליה במסור אי עשו תקנתא
או לא:

מי מנחי אינשי מרגניתא בכספתא
או א. אפילו יש עדים שהיה
בו מרגניתא מצניא ליה דשמה לא
אצעי ליה לאסוקי אדעתיה להאי
ולא אמרינן מאי הוה ליה גביה
דאוקייה כיון דלא רגילי אינשי
לאנומי כלל ולא דמי לדינר וזכ דלעיל
דאצעי ליה לאסוקי אדעתא טפי
דפעמים שאומר כי דירא שאס
היתה יודעת שהוא של וזכ ליה היתה
גגול

והא נאמן לומר שהיה צו מרגניתא דא"כ מה היה אומר לרב אשי לאו היינו מתני' מה ענין זה למשנתנו:
מה בין גולן לחמסן. בלישנא דקרא אין חילוק ביניהם והכא קצעי מה בין גולן דרצון לחמסן דרצון דמנח צפ' זה צורר (סנהדרין דף
סה) הוסיפו עליהם הגולנים והחמסנים ומפרש גולן לא יהי' דמי וצניא'ת חרש שוטה וקטן כדמוקי ליה התם דאין פסול מן הסורה
אלא משום דרבי שלום: **לחמסן יחייב דמי.** וכשלא אמר רואה אני כדמפרש אבל מן הסורה אינו פסול אלא היכא דלא יחייב דמי
אלא היכא דיהיב דמי כשר אע"ג דלא אמר רואה אני אע"פ שעובר על לאו דלא תחמוד הא אמרי' בפרק שנים אוחזין (ב"מ דף ה' ושם
ד"ה גלג) לא תחמוד לאינשי בלא דמי משמע להו והיה דקון מכילתין (דף ק"ט). דמיימי מתמם בני יהודה דאפילו היכא דיהיב דמי הוה כאלו
נטול נשמתו לאו דרש גמורה היא אלא אסמכתא בעלמא דחמסן דקרא היינו גולן דלא יהיב דמי וא"ת כיון דחמסן דיהיב דמי פסול
מדרכין א"כ כי אמרי' צפ' שנים אוחזין (ב"מ ד' ה' ושם ד"ה גלג) אלא הא דאמר רב הוה משציעים אותו שבעה שאינה צרשונה נימא מיגו
חשדיו כו' ומשני מורה ואומר דמי קיהצנא מ"מ מה מירץ ככך אס הוה מעבד הפקדון צידו ורואה ליפטר בדמים צל כרחו של
בעלים הרי הוא חמסן ופסול לשבועה ואכתי נימא מיגו דחשדיו כו' וי"ל דמ"מ בגולן דאורייתא אין להוכיח שלא היה חשד
אשבעתו ועוד דחמסן דרצון כשר הוא ואינו פסול עד שיכריזו עליו כדאמר צפ' זה צורר (סנהדרין ד' טו') ואפילו אם הוא ידוע שנעשה
חמסן בענין זה שמה לא ראו חמסנים לפסולו ככך וגם לא להכריזו אלא דוקא כי שקיל ומוטף בזרוע צל כרחיהו דבעלים והמקשה
דקא פריך נימא מיגו דחשדיו כו' אע"ג דהא דאי קיס לן גולן דרצון צעי הכרה ואינו נפסל עד אחר הכרה כל עיקר לא הוציא
דברי רב הוה אלא משום דמקשה והא קעבר בלא תחמוד א"כ ה"ל מקשה כיון שפטר עצמו כמה שטען נגנבו או נאכזרו ואינו
משלם דמים אלא לפי שאינו רואה ליפטר ואם היה פוטרו לא היה שבעה לא היה משלם כלום א"כ נימא מיגו כו' ומשני מורה
ואומר כו' וגם אם היה פוטרו מן השבעה שמה כמו כן היה משלם דמים לפי שמעבד הפקדון צידו ולהכי לא חשד אמונא:

פסולה

בריה דרב אריא לרב אביה מה בין גולן לחמסן א"ל גולן לא יחייב דמי חמסן יחייב דמי. אי יחייב דמי חמסן קרית ליה, והאמר רב הונא תלוייה חובין וביניה זבניה. לא קשיא דאמר רצוה אני הא
דלא אמר רצוה אני. פי' אצ"ג דיהיב דמי כיון דבעל כרחיה שקיל ולא אמר הגגול רצוה אני חמסן קרית ליה.

המשך הנספח בעמוד הבא.

מסורת הש"ס

(א) [מוספתא פ"ח]
(ב) [מורה טו: א] כ"ה
(ג) [מורה טו: ד] [מוספתא
פ"ח] [נלקט ע"י
חכם ר"ש בן אלעזר וכו']
(ד) [מורה טו: א] [מורה
טו: א] [מורה טו: א]
(ה) [מורה טו: א] [מורה
טו: א] [מורה טו: א]
(ו) [מורה טו: א] [מורה
טו: א] [מורה טו: א]
(ז) [מורה טו: א] [מורה
טו: א] [מורה טו: א]
(ח) [מורה טו: א] [מורה
טו: א] [מורה טו: א]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר ר' הונא
עשית עמנו ככל ודבית
אמר ר' נחמן:

גליון הש"ס

רש"י ר"ח ישוע הבן ב"י
ישוע חרדישני, ז"ל וישוע
מתרגמינן ופרק (שמות ד')
ועי' רש"י פ"ד דף ד' ע"ה
ד"ה לה שט:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
(א) גמ' שאין בי עין אלה
שן אותה הו', עין שטת
מקובלת ומהש"ס כח"א
כחב בענין אחר ודבריו
מתווכחין קצת מסוגלה
דכחמות דף ס ע"ה דנחה
יונק כחבת:

לענין רש"י

פלידרא"א [פלידרא"א].
להאנה.

מוסר רש"י

גובה. מיייל (חורין וז)
ע"י (ש"ס) פלידרא"א נלקט.
עקב מכלל לכו, כמו
גבוה גמ' דאמרי דקוסקא
(תמורה טו: א) [לש"ס]
מוזיין. כחמה דקה אין
יכולת לשמרה והלכת
ודעה כשדות אחרים (ש"ס)
מכאן את ר' לבבל.
וקבע ישיבה כסורא.
דשמואל הו' כהנא דשמואל.
אכל שמקרא לא, ואע"ג
דנעמי דמשנה ישיבה
לכח דהספד והמסגר עמו
לא ספקה מורה מה
(ג"ס) [ש"ס] שבוע הבן.
מילה שאל לטור ז'
(רש"י) [ב"ב טו: א] ישוע
הבן. פדיון (ע"י ד.)

מרובה פרק שביעי בבא קמא

פ.

עין משפט
נר מצוה

קלז א ב מ"י פ"ה
מהלכות מקו ממון
הלכה א סמך טור סו
טו"ח מ"י טט:
קלז ג ד מ"י ש"ס ה' י
סמך טור טו"ח:
מ"י סמך טט סוף ד:
קלז ה ו מ"י פ"ח
מהלכות נדרים
הלכה יג סמך לאון רנב
טו"ח י"ד סמך רט
סוף פ:
קבז ד מ"י פ"ה מה' מקי
ממון הלכה ב סמך
עשין סו טו"ח מ"י סמך
מט סוף א ועין טו"ח:
קבא ח מ"י ש"ס הלכה ח
סמך טט טור מ"ח
סמך טט:

רבינו חננאל

ובלבד שלא יראה את
(הענינה) (הענינה) שבת
ל' יום. פ"י אחרונה כמו
הלכה חענה, כלומר
התאחר. ת"ר משה
בחסיד גמ' גמ' גמ'
מלכו ושאלו הורסים
ואמרו אין לו תקנה עד
שינק חלב עז רותח
משחרית לשחרית. פ"י
מוציא קול כעין שעול
ומשלך דם. רש"י א'
אומרי מגדלין כלבים
כופרים וחולות ורופים
וחולדת הנקאן מפני
שעשויין לנקר את הבית.
פ"י כלב קטן שצווח
בלילה במדברות.
וחולות וקופדין. קאת
קפוד, שמה קנה קפוד.
חגום קופרא בלשון
ישמעאל קפרא. מאי
חולדת הנקאן אמר רב
יהודה שרצא וחרצא.
איכא דאמרי חרוא וקטני
שקי ורעיא בני ורדני.
מאי שרצא דמיתו שקי.
א"ל רב אדא בר אבהב
לרב הונא דידך מאי א"ל
דידי קא משרא להו
חובה. פ"י שם אשתו.
חובה תקרינהו לבנה.
פ"י ז"ל דה"ק וכו' ורצה
היא לקבור את בניה שלא
תהא עוסקת לגדלם אלא
עוסקת לגדל את הצאן.
והוא כסגנה שרצאה
מלפני השליט. רב
ושמואל ר"א אאקלעו לב
שבוע הבן, ואמרי לה לבי
ישוע הבן. שבוע הבן, פ"י
לבית המילה. ישוע הבן,
פ"י יום לדת הבן, כדכתיב
והמליטה וכו'. ישוע
המליטה, אחד הוא. והיא
מנהג ליינס לכבד אבי
הבן בשבועות זכר.

והטבח לוקח ושוהה. פ"י כקונטרס עד יום השוק ובלבד שלא
ישהה העגונה שזהם שלשים יום אחר השוק שלקח באחרונה
לא יעלה לה שלשים יום אחר השוק וקשה דמוספתא (פ"ח) גרס
יומר מל' יום וא"כ לפי המוספתא יכול להשהות אחר יום השוק ועוד
קשה דלעיל גבי רגל קרי לה אחרונה
והכל קרי לה עגונה ועוד שלא הזכיר
התנא יום השוק כלל וגרסה לר"י לפי
שהטבח רגיל לקנות כמה כהמות
ביחד ומותר להשהות ובלבד שאפי'
העגונה שזהם אותה שנשאלה יחידה
אחר כהמותה שלא ישהה יותר מל'
יום אף על פי שאי' יחידה וממילא
ככל הספרים גרסינן שלשים יום
ולא גרסינן יותר:

מהו להשהות קבעו מיניה. אין
נ"ל דפליגי רנבן עליה דר"ג
כדפי' כקונטרס דמהו להשהות קודם
הרגל קבעו מיניה ואמר להן מותר
ולאו דוקא נקט קושרה אלא אורחא
דמלתא נקט שדרכן היה לקשור
בהמה דקה לכרעי המטה כדאמר
באלו טריפות (חולין דף נד:). חבל
היואל מן המטה עד תשעה טפחים
ט' טהור ופירש שם כקונטרס שכן
הוא ראו לקשור בהמה דקה ככרעי
המטה דכתי' אסרו מן צבועים עד
קרנות המזבח שהיו קושרין הקרבנות
ככרעי המטה עד שיצאוהו לקרנות
המזבח אי נמי נקט קשרו לשמעונין
דאפילו כקשורים אסור לגדל כ"א
להשהות ומוספתא (פ"ח) נמי משמע
דאף קודם הרגל לא שרי להשהות אלא
כזית דהכי קמיי' כהדיא אכל מגדלים
קודם הרגל ל' יום ולא שמהו יחידה
ורועה שזקן אלא קושרה ככרעי
המטה שאלו לר"ג כ':

דקמייני שקיה. פ"י שקיו דקין
ולחכי נקרא חרלא
שהחליץ ניכר בין השוקים ממון
שזן דקיס ונחליץ גבוהים ומשום
הכי מן פ"א דלחלות חולדות
הסנאים רבי יוסי אומר כ"ש מטמא
כזית כמשא וכעשה כמגע דממון
שרגליה גבוהים ודקיס מספקא להן
שמה לאו היינו חולדה דקרא ויש ויש
מורה נבילה או שמה היינו היא ויש
לה מורה שרץ והאי דמסיים ומאי
שרלא דמתמאי שקיה ה"ק ומאי
שרלא חולדה דכתיב קרקה שאין
ספק דמתמאי שקיה שהי' רגליה
קירות ושרולת על הארץ וכן
נראה לר"ת:

חובה תקרינהו לבנה. פ"ח
כחמה וכו' דרכה לקבור
כנייה שאין עוסקת לגדל אלא עוסקת
לגדל כאן והוי כסגנה היואלת מלפני
האדא בר אבהב כן דאמר לרב הונא לידך מאן
מקיף להו אמר ליה חובה א"ל חובה תקרינהו לבנה ואין שייך לפרש שם אלא לשון קללה אי נמי יש לומר אין יראה שמענש כקבורת כנייה:
מבי אתא רב לבבא. פ"י כקונטרס והיו מתישזין שם מפני ישיבתו והיו רוב שדומיהן מישראל וכענין זה פ"י כפרק קמא דגיטין (דף ג'
והס' (ס) עשיתו עצמנו ככר ככר ישראל לגיטין מבי אתא רב לבבא ועשיתו כקליין לשמה מתוך שהרבה ישיבות וקשה לר"ת
דא"כ מאי פריך התם מממני' דעכו ככר ישראל לגיטין אכל בבל לא והלא המשניות נשנו קודם דאמא רב לבבא ומפרי"ת התם מבי
אתא רב לבבא והורה לנו שמימות ימינו והמסגר שגלו לבבא דינה להיות ככר ישראל לגיטין כקליין לשמה וכן כאן לענין
בהמה דקה שיש שם רוב ישראל וכן יש בריש בבל מערבין (עירובין דף כה:):

לבי ישוע הבן. פ"ה פדיון הבן וכן הערוך וקשה דאע"ג דמתרגמינן פדיון פורקן מ"מ אין שייך לשון ישועה ור"ת פ"י שגולד שם בן
ועל שם שגולד נוסע וממלט ממני' אמו דכתיב והמליטה זכר (ישעיה סו) נקט לשון ישועה והיו רגילין לעשות סעודה:
נפק

והטבח. המקבץ את בהמות ליום השוק: לוקח ושוהה או לוקח
ושוהה. עד יום השוק שלשים יום למקחו: ובלבד שלא ישהה אס'
העגונה. המאחרת למקחו שלקח סמוך לעת השוק לא ישהה אותה
לאחר יום השוק להשלים שלשים יום
כמו הלהן מעגנה (רות ה') תאחרנה
מלהשאל: אלא קושרה. ורנבן פליגי
עליה דרבנן גמליאל: גונה. פלידרא"א
זעק מפני כחב הלז לא היה יכול
להשיב רוחו: לטעים מוזיין. רועה
כשדות אחרים וגזל את הרצים:
שהיו מרעין. כהמה דקה שלהן
בחושינן: ואע"פ שהיו חורשין סמוך
לכניסה. ולא היו רועין כשדות אחרים
ומשום חורשין ליכא גזל דאמר לעיל
אכל מגדלין בחושינן ולקמן (דף פה).
נמי כחמת יהושע תיקן שלא יקדי
בעל היער על כך אפי' הכי נעשו
מפני שגדה קטנה הייתה צנייהם ושל
אחרים הייתה: רועה. כהמות שלו:
שעשה פשוטה. שלא לגדל כהמה
דקה עוד: כלנים וחוזרים. מן
במתניתינן דאסור לגדל: חיה דקה.
כלנים ושוכלין: כלנים ופופריים.
קטנים וננסים הם. ל"א כלנים גדולים
של צידים ואין מוזיין: חולדות
סנאין. גדלות כסנה: לנקר אס'
הנים. מן העכברים: וורדני. סנה:
דקטיני. דקיס: דמתמאי שקיה.
שוקיה גולין: ככלל ככר ישראל
שמיים גלות ימינה רבו שם תלמידים
ומתישזו שם כישור קבוע: דידך
מאי. הלא יש לך כהמה דקה:
חובה. שם אשמו: תקרינהו לבנה.
שמה סמוך עליה והיא אינה יכולה
לשמו: מבי אתא רב לבבא רבו
מתישזין שם מפני ישיבתו. לישה
אחרינהו הוא כל ולממנו להוסי ככר
שראה שם רוב ישראל וישו קבוע:
שנוע הבן. כזית מילה על שם שעברו
עליה שנוע ימים: ישוע הבן. משנה
שעשין לפדיון הבן כזכר. * ישוע
מתרגמינן פורקן כמו פדיון: רב לא עייל
קמי' דשמואל. טעמא אמרינן לקמן:
שמואל

ר' ישמעאל אומר מגדלין כלבים כופרין וחולותים וקופין וחולדות סנאים
מפני שעשויים לנקר את הבית מאי חולדות סנאים אמר רב יהודה שרצא
חרצא ואיכא דאמרי חרוא דקטיני שקיה ורעיא בני וורדני ומאי שרצא דמתמאי
שקיה אמר רב יהודה אמר רב עשיתו עצמנו ככר ככר ישראל לבהמה דקה
א"ל רב אדא בר אבהב לרב הונא דידך מאי א"ל דידך קא מינטרא להו חובה
א"ל חובה תקרינהו לבנה כולה שניה דרב אדא בר אבהב לא אקיים ורעא
לרב הונא מחובה איכא דאמרי אמר רב הונא (ס) אמר רב עשיתו עצמנו ככר
ככר ישראל לבהמה דקה מבי אתא רב לבבא רב ושמואל ורב אסי איקלעו
לבי שבוע הבן ואמרי לה לבי ישוע הבן רב לא עייל קמיה דשמואל
שמואל

השליט ומיהו כפרק שני גזרים (מ"ד דף טו: ושם) גזי הקפת הראש אין שייך לפרש כן דאמר ליה רב אדא בר אבהב לרב הונא לידך מאן
מקיף להו אמר ליה חובה א"ל חובה תקרינהו לבנה ואין שייך לפרש שם אלא לשון קללה אי נמי יש לומר אין יראה שמענש כקבורת כנייה:
מבי אתא רב לבבא. פ"י כקונטרס והיו מתישזין שם מפני ישיבתו והיו רוב שדומיהן מישראל וכענין זה פ"י כפרק קמא דגיטין (דף ג'
והס' (ס) עשיתו עצמנו ככר ככר ישראל לגיטין מבי אתא רב לבבא ועשיתו כקליין לשמה מתוך שהרבה ישיבות וקשה לר"ת
דא"כ מאי פריך התם מממני' דעכו ככר ישראל לגיטין אכל בבל לא והלא המשניות נשנו קודם דאמא רב לבבא ומפרי"ת התם מבי
אתא רב לבבא והורה לנו שמימות ימינו והמסגר שגלו לבבא דינה להיות ככר ישראל לגיטין כקליין לשמה וכן כאן לענין
בהמה דקה שיש שם רוב ישראל וכן יש בריש בבל מערבין (עירובין דף כה:):

לבי ישוע הבן. פ"ה פדיון הבן וכן הערוך וקשה דאע"ג דמתרגמינן פדיון פורקן מ"מ אין שייך לשון ישועה ור"ת פ"י שגולד שם בן
ועל שם שגולד נוסע וממלט ממני' אמו דכתיב והמליטה זכר (ישעיה סו) נקט לשון ישועה והיו רגילין לעשות סעודה:
נפק

פא.

קבנא א מ״י פ״ה מהל' ג
 זקן ממון הל' ג
 ס' א סמנ עשין ס טור
 ח״מ סימן רעד:
 קנ ב ג ד מ״י עס ס' ב
 טו ח״מ עס:
 קבנא ה ו ז מ״י פ״ב
 מהלכות
 הלכה ז והלכה ט והלכה ט
 והלכה י סמנ לאחין רפ
 טו ע״ד סימן רזו עשין
 ט:
 קבנא ח מ״י פ״ה מהל' ג
 זקן ממון הל' ג ס'
 ד סמנ עשין ס טו ח״מ
 סימן רעד:

שיהיו מורעין בחורשין.
 שיהא כל אדם מוילך
 בזהממוי לרעות צער של
 חבירו ולא יקפיד בעל
 יסער, משום דלאו לקצירה
 קלא (ערוכין ז'). וזאת
 ממצוה קונה מקומו.
 לקוצרו שם (סוטה מה:).
 שחל הפקק. ויהא הקשר
 שחל הקנה פקוק וטמס
 בה (ברכות כח:).

שיהיו מרעין בחורשין ומלקטין עצים
בשדותיהם ומלקטים עשבים בכל מקום חוץ
ומתלתן וקוטמים נטיעות בכל מקום חוץ
מגורופיות של זית ומעין היוצא בתחילה בני
העיר מסתפקין ממנו ומחזין בימה של
מטבריא ובלבד שלא יפרוס קלע ויעמיד את
הספינה ונפגין לאחורי הגדר ואפילו בשדה
ממליא כרכום⁶ ומהלכים בשבילי הרשות עד
שתרד רביעה שניה ומסתלקין לצידי הדרכים
ממפני יתידות הדרכים והתועה בין הכרמים
ממפסג ועולה מפסג ויורד⁷ ומת מצוה קונה
מקומו: שיהו מרעין בחורשין אמר רב פפא
לא אמרן אלא דקה בגסה אבל דקה בדקה
וגסה בגסה לא וכל שכן גסה בדקה דלא:
ומלקטין עצים משדותיהם לא אמרן אלא
בהחימו וחיגי אבל בשאר עצים לא ואפילו

בבהימיו והיג' לא אמרן אלא במחוברין אכל
בכתלושין לא ואפ' במחוברין ילא אמרן אלא
כלה אבל ביבשים לא ובלבד שלא ישרש:
מחלקטין עשבים בכל מקום חוץ משרה
דתלתן למימרא דתלתן מעלו לה עשבים
דרמימין ^התלתן שעלתה עם מיני עשבים
אין מחייבין אותו לעקור אמר רב ירמיה לא
קשיא כאן לזרע כאן לזירין לזרע קשו לה
עשבים דמכחשי לה לזירין ^ו מעלי לה דכי
קיימי בני עשבים מירכבא איבעית אימא
כאן לאדם כאן לבהמה דכיון דלבהמה הוא
לזרעה עשבים נמי מיכעי לה ומנא ידעינן א"ר
פפא ישראל משרי לאדם לא שאריה
לבהמה: וקומטין נטיעה בכל מקום
חוץ מגרופות של זית פ' ר' תנחום ור' בריי
אחד בבית כביצה בקנין. ובגפנים
מן הפקק ולמעלה ושאר כל האילנות מן
אובו של אילן ולא מן חודו של אילן מן חדש
ששני עושה פירות ולא מן יסן שהוא
עושה פירות ממקום שאינו רואה את החמה

המשפחה למען מימיו ומה
רבים אין נאשרים ומשני
מתנאי יהושע ויש לחל
ומחבין בימה שר פה
נמי לכל אדם ו
השכנים זה עם זה אבל כ
שהוא שלם: **אין** מחבין
עמיד לטעם לפי שמספידין
משמע שאין אסור בהנחת
למה לא נחיינו דהא איכא
(פ"ה מ"ו) הרוא היק
לכשחזור חלקטנו ורובץ
אוחו לעקור לדיכא איסורא
ושמוס מקיים בכלאים ליכא
דלמר בפרק במר דע"ו
בכלאים לוקא ולא חלקות
איסורא בגלגלם הוא א"ר

בסחילה. מחדש וכל שכן מעשינו. ישנים שהיו מימות יהושע: ומחין. ומטטלין חכה לצוד דגים: כימה של טבדיא. ואע"פ שבחלק נפתלי הימה כולה דאמרינן לקמן (ע"פ) שלא יפרוס ודעך דרך ילידים לתקוע יתדות ולעשות גדרי קנים צמים להלכד שם דגים וקורין לו במקומינו גוז' ובארץ אשכנז קורין לו ויכ"ל. (ו' שלא יפרוס קלע) מפני שמעבד וממעידי את הספינה: (לאחורי הגדר. לקמן) מפרס לה לא נצרכה אלא ליעור הימנה לצרור לקנח ואע"פ שפורץ את הגדר: ומהלכין בשבילי הרשום. סתם בני

שנפל שם צמח מותו קנאו לקבורה
דקה. בהמה דקה צינור גמק שאני
בתלפזין. אחרי שטרום עליהן צבל השדר
עליהם: יצישן. דעסו עליהם לאור
השמים ממנה שטרום כללם
שמפסיד את המלתן: כלל. שמלתן
לאכול הירין טודלי"ש צלע"ו: דמירכר
ועשין לה סמכיה ענין דלת" של כרס
דשירי ליה למלקט מן הששנים צבת
דשרות: זיוס צבלה. כשיצור בזה
מלתה סמך לגזמ: מן ספקן ומעל
מאיבו של איין. מפריו כלומר מענפו
מענפין גדולים וגסין כאילן גמור. ל"י
מקום שיש ענפין הרבה דהיינו צלמן
ענף האמנעי שאור עליון ועיקר
מן החדש. דד שגלד וימוסף צבתה

חייבונה חכמים שלא יחשדוהו שזרעם והא דנקט תלתן שעלטה
אפילו שמתכוין לזרוע חמילה שאר זרעים והתלתן עלה מאליו אפ
אין מחייבין אותו לעקור: **בבא** ידירין. * ההיא דמוך משה מ
לנקט והאמר בפ"ק דמו"ק (דף ו:) שמקט שיהיה מפקדין מל הש
(פ"ב ט"א) ומייבין לה דהמכור פירות (ב"ב דף

(א) [תענית ו:א] (ב) [עירובין
י. סוטה מה: סנהדרין
מו:א] (ג) [כלאים פ"ב מ"ה]
(ד) רש"ל מוסק זה
(ה) [ע"ב, ו] אבל בערוך
פי' שבילי הרשות היינו
שצילין שהן רשות לבני אדם
לומר אינן מופקדין לרבים
אלא יש להם בעלים ועיין
בספר ח"ח, (ו) [דלים
קס"ה, ח] (ז) [ל"ל רבא]

(א) גמ' מעלו לה עשבים
דכי: (ב) רש"י ד"ה חוץ
משדה וכו' מין קטנית. ג"כ
ובמסכת ר"ה דף יב ע"ב
פרש"י דבוא מין תבלין:

גמ' ובגפנים מן הפקק
ולמעלה. עיין צ"צ דף פ
ע"ב תוס' ד"ה צקנים:
רש"י ד"ה ומלקטין עצים
ובו' למאכל בהמה. עיין
צ"מ דף קו ע"א תוספות
ד"ה הני מחלי: תוס' ד"ה
באן ובו' ההוא דחזין
משדה תלתן. עיין משווא
מהרשד"ס סימן רלג:

פנור"א [פינוגר"י].
חילכה (גורגניו יוונית,
צמח השמש לחבלין).
גור"ר [גור"ג]. מלכות
לדגים. ווכ"א [וינ"א].
מלכות לדגים (בגרמנית).
טודיל"ש [טודיל"ש].
גבעולים קנים.

וַיִּשְׁרֹף מִרְיָם בַּחֲשִׁיךְ.
כִּי־עָרַף הָרָגוּם עַל־
חֹרֶשׁוֹ. וּמִלֻּקְטֵי צִיִּם
מִשְׁדַּחְתֵּיהֶן, לֹא אָמְרוּ אֶל־
בְּהֵמָה וְהֵינִי.
וְהֵינִי עֹרֵפֶיךָ. וּקְטִמֶיךָ
נִשְׁתַּעַת בְּכֵל מָקוֹם, חוּץ
מִבְּמִדְּבוֹת שֶׁל יוֹדִי.
כִּי־רָחוּם אַתָּה יְיָ רִחוּם
בֵּית כִּכְרֵיךָ מִחוּץ, וְשֹׁאֵר
כֹּחַ הָאֱלֹהִים מַחֲבֹב
אֵילָן. כִּי עֲנִיִּים שֶׁשֶּׁבְּדֻרְךָ
מִשְׁכְּבִין אֵילָן, וְלֹא
מִחוּץ, עֵרֶךְ לָבוֹ שֶׁ
אֵילָן, כִּי שֶׁשֶּׁשׁ שֵׁנוֹ
פִּירֹת וּמִמֶּכֶם אֵשׁוּנוֹ
זָרָה אֶת הַתְּהֵמָה, וְהֵם
מְפֹרָשׁ תַּלְמוּד הוֹדִי דָמִי
כִּי הַגּוֹזֵל הוֹדִי כִּי
שֶׁרִשְׁתִּים, אֵיל יִתְּנוּ לִי
שְׂרָוֶה מִן אֶחָד הֵם
הַעוֹלָה מִן הַגּוֹזֵל
זָרָה מִן חֲמֹר הוֹדֵה
מִהֶשְׁרֵשִׁים.

חייבוהו חכמים שלא יחשדוהו שזרעם והא דנקט תלתן שעלטה
אפילו שמתכוין לזרוע חמילה שאר זרעים והתלתן עלה מאליו אפ
אין מחייבין אותו לעקור: **בבא** ידירין. * ההיא דמוך משה מ
לנקט והאמר בפ"ק דמו"ק (דף ו' ע"א) שנתקן שיהיה מפקדין מ
הש"ס (פ"ב ע"א) ומייבין לה דהמכור פירות (ב"ב ע"ד

